

1 Bespreking conclusie Aben van 29 augustus 2023 inzake de herzieningsaanvraag
2 Deventer Moordzaak

3
4 Deemzetnl - 20-9-2023 08:50

5 6 Punt 17

7 17. De tweede pijler waarop de bewijsconstructie steunt en waarop bovendien de
8 weerlegging van een bewijsverweer rust, houdt verband met informatie die kan worden
9 ontleend aan de verkeersgegevens van een telefonische verbinding (gedurende zestien
10 seconden) tussen de mobiele telefoon van de verzoeker en de vaste lijn van het
11 slachtoffer op 23 september 1999 om 20.36 uur. De mobiele telefoon legde deze
12 spraakverbinding met gebruik van het gsm-netwerk (2G) van KPN, in het bijzonder via
13 gsm-basisstation 14501, opgesteld in Deventer op het dak van een pand aan de
14 Nieuwstraat 98. De verzoeker heeft verklaard dat hij op het moment van bellen in zijn auto
15 reed, over de snelweg A28, op het weggedeelte tussen Harderwijk en de afrit 't Harde.
16 TNO/TU Delft heeft onderzoek gedaan naar de vraag of een spraakverbinding tussen een
17 mobiele telefoon die zich verplaatst op de A28 aldaar enerzijds en het gsm-basisstation
18 14501 in Deventer anderzijds mogelijk was onder de toen geldende condities. Dat betreft
19 met name atmosferische condities, de geografische kenmerken van het terrein tussen de
20 A28 en Deventer, alsmede de architectuur en technologie van het toentertijd ingerichte
21 gsm-netwerk van KPN, met inbegrip van het gedrag van een mobiele telefoon in de
22 verschillende modes waarin het toestel zich kan bevinden. Indien een dergelijke
23 verbinding inderdaad mogelijk is, rijst de vervolgvraag hoe waarschijnlijk de
24 totstandkoming van een dergelijke spraakverbinding is onder twee elkaar uitsluitende
25 hypothesen. Daarvan is de eerste afgeleid van het schuldscenario en de tweede van het
26 onschuldscenario. Gsm-hypothese I behelst het geval waarin de verzoeker zich tijdens dat
27 telefoongesprek in Deventer of in de omgeving van Deventer bevond. Gsm-hypothese II
28 houdt in dat de verzoeker onder de vastgestelde condities reed over het genoemde
29 weggedeelte van de A28.

30 31 Commentaar

32 Hier blijft onvermeld dat er sprake was van filevorming, terwijl er twee gecombineerde
33 intercity's op datzelfde moment het betreffende weggedeelte passeerden. Hierdoor
34 bestond er een grote kans dat het netwerk plaatselijk zodanig overbelast raakte dat het
35 netwerk daar waar mogelijk nieuwe bellers verwees naar zendinstallaties die normaal
36 gesproken niet in aanmerking hiervoor zouden komen. De procedure hiertoe wordt
37 'directed retry' genoemd en werd - voor zover de commentator is medegedeeld - nergens
38 in het bedoelde onderzoek aangehaald.

39 Een cell kan standaard 23 abonnees een telefoon-aansluiting bieden, hiervan wordt circa
40 de helft gereserveerd voor lopende gesprekken in de cel en in de naburige cellen
41 (rekening houdend met de noodzakelijke handovers). Voor nieuwe bellers is dus een
42 plaats beschikbaar indien niet meer dan een dozijn bellers in de cell actief zijn. De
43 diameter van een cell bedraagt typisch een kilometer, waarop zich tijdens filevorming
44 typisch 100 voertuigen bevinden per rijstrook.

45 De passerende treinen bestonden ieder uit 4 of 5 zogenaamde bakken en konden dus elk
46 een maximum van rond de 1000 reizigers vervoeren.

47 48 Punt 21

49 21. Het onderzoek hiernaar is verricht door prof. dr. W. Van de Voorde, arts-specialist in
50 de pathologische anatomie en de gerechtelijke geneeskunde en hoogleraar gerechtelijke
51 geneeskunde en criminalistiek aan de universiteit van Leuven (België). Van zijn hand
52 verschenen een rapport van 27 april 2015 en (ter beantwoording van nadere vragen vanuit

1 de begeleidingscommissie) een aanvullend rapport van 27 augustus 2015. Zijn oordeel
2 luidt als volgt (onderstrepingen in het origineel):

3
4 “Uit de voorliggende stukken komen geen elementen naar voren die dwingend zouden
5 moeten doen besluiten dat het overlijden moet hebben plaatsgevonden na het politieel
6 vooropgestelde tijdstip op 23/09/1999 omstreeks 20:30 uur. De schaars voorliggende
7 gegevens, **in het bijzonder de beschrijving van de lijkstijfheid ter gelegenheid van de**
8 **sectie**, zijn niet in tegenspraak met een postmortem interval van ca. 2.5 dagen tussen het
9 politieel vooropgestelde tijdstip van overlijden en het tijdstip van de sectie.”²³

10
11 Kortom, onderzoek naar postmortale fenomenen aan het lichaam van het slachtoffer wijst
12 niet zonder meer op een kortere PMI dan die besloten ligt in de vaststellingen van het hof.
13 Daarmee was dit onderwerp – kennelijk ook naar het oordeel van de verdediging –
14 afgedaan.

15 Commentaar

16 Er zijn twee vormen van lijkstijfheid vastgesteld tijdens de sectie.

- 17 → **lijkstijfheid in het kaakgewricht.** Deze was van dien aard dat de mondholte niet kon
18 worden geïnspecteerd. Dat wil zeggen dat de lijkstijfheid maximaal was, hetgeen
19 volgens de meeste respondenten betekent dat de PMI zich op dat moment tussen
20 de 24 en 48 uur bevindt.
- 21 → **lijkstijfheid in de grote ledematen,** waarbij de benen expliciet worden genoemd. Op
22 fotomateriaal van de pd vergeleken met het fotomateriaal van de sectie is zichtbaar
23 dat alle betrokken gewrichten zijn gewijzigd van positie (de hoeken). Dat betekent
24 dat sinds aantreffen van het slo sprake is geweest van verbreking van de daar
25 aanwezige lijkstijfheid. Dit verschijnsel is afdoende onderzocht en heeft opgeleverd
26 dat alleen indien binnen 24 uur deze zogenaamde verbreking optreedt de
27 lijkstijfheid weer kan terugkeren. De verplaatsing van het slo heeft plaatsgevonden
28 zaterdag in de namiddag, hetgeen betekent dat het slachtoffer na vrijdag namiddag
29 is overleden.
30 Deze uitkomst wint aan betekenis omdat het slachtoffer nog in de namiddag van
31 vrijdag in leven is gezien.
- 32 → **Beide analyses overlappen in uitkomst.**
- 33 → De nog zeer geringere wegdrukbaarheid van livor mortis wijst op een overlijden van
34 maximaal 30 uur voorafgaand aan deze test. Hier wordt er nog eens op gewezen,
35 dat deze test zeer robuust is. Immers geeft deze test dezelfde uitkomst indien deze
36 heel stevig of met minder kracht (eigenlijk druk) wordt uitgevoerd. Bij het
37 overschrijden van de uiterste termijn (van rond de 30 uur) treedt er uitsluitend
38 optische verdichting op, m.a.w. wordt de drukplek juist donkerder. De nog
39 aanwezige wegdrukbaarheid wijst op een overlijden in de vroege uren van
40 zaterdagochtend en overlapt weer met de hiervoor gemelde resultaten.
- 41 → De beperking van de beweeglijkheid van livor mortis o.i.v. de zwaartekracht ligt
42 typisch bij maximaal 24 uur. Toch zijn de livor mortis vlekken in de beide handen,
43 waarneembaar op de plaats delict tijdens de sectie virtueel (nagenoeg) weg. Deels
44 zal de verplaatsing van de p.d. naar mortuarium en daarna naar de sectieruimte
45 debet zijn aan een stuk onduidelijkheid hierin. Echter is het volstrekt ondenkbaar
46 dat de livor mortis vlekken die op de p.d. zichtbaar zijn daar reeds 24 uur aanwezig
47 waren. Bedenk dat in het OM-scenario die vlekken daar al 40 uur hadden moeten
48 zitten. Stel ook vast dat de livor mortis in de nek tijdens de sectie nog steeds zeer
49 duidelijk zichtbaar is (en heel blauw). Het ontbreken van een duidelijke foto van de
50 rug van het slo moet ten voordele van de verzoeker uitwerken
51 (onschuldpresumptie).
52

1 → De fenomenen aan de ogen (zwarte pupillen op zaterdag en zondag en rimpelen
2 van het oogoppervlak tussen zaterdag en zondag) wijzen beide op een overlijden
3 rond de datumwisseling van vrijdag op zaterdag.

4 → Er is slechts een zeer lichte verkleuring van de buikwand zichtbaar op
5 zondagmiddag (sectie). Dit fenomeen is normaal gesproken tussen 24 en 48 uur
6 PMI voltooid. Hier dus nog in de beginfase na veronderstelde 64 uur.

7 Kortom wordt hier veelheid van observaties gereduceerd tot slechts één observatie die
8 onjuist werd geïnterpreteerd als ongestoorde rigor mortis.

10 Punt 38

11 38. Aan de omstandigheid dat een deskundige op wiens bevindingen de
12 bewezenverklaring in belangrijke mate steunt, nadien tot een ander oordeel komt, kan
13 in beginsel meer gewicht worden toegekend dan aan een – van die deskundige
14 afwijkend – oordeel van een andere deskundige. Een herzieningsaanvraag die
15 uitsluitend is gebaseerd op het inzicht van iemand die op het desbetreffende terrein
16 deskundig is, dat afwijkt van het inzicht van de deskundige waarop de
17 bewezenverklaring in belangrijke mate steunt, is niet zonder meer toereikend voor
18 herziening. Voor de beoordeling van zo'n aanvraag is derhalve van belang waarin het
19 verschil van inzicht zijn grond vindt.⁴⁷

21 Commentaar

22 Deze clausule kan worden toegepast op de bijdrage van de getuige-deskundige Rijnders.
23 Merk op dat deze getuige zijn oordeel terugnam op twee wezenlijke onderdelen (PV
24 Landelijke Recherche 28 februari 2014):

25 → De onmogelijkheid om via basisfrequentie kanaal 3 contact te maken met de zender
26 van cell 14501 wegens verstoring van dit signaal door twee andere zenders met
27 eenzelfde basisfrequentie was afhankelijk van de door Rijnders beschouwde positie
28 van de verzoeker bij 't Harde tijdens het bedoelde telefoongesprek. Deze positie
29 was echter niet afgeleid uit de verklaringen van de verzoeker maar juist door hem
30 uitgesloten.

31 → Rijnders deed uitspraken over het functioneren van het GSM-netwerk die hij later
32 terugnam, waarbij het verklaarde dat zijn expertise hier te kort schoot (onvoldoende
33 kennis). Hij raadde de andere getuigen-deskundigen dit ook te doen; een aantal
34 van hen vergiste zich kennelijk ook in het thema 2G (tot 2000) versus 3G (na 2000).

35
36 Bij nader inzien - door onderzoek van de opsteller dezes - blijkt ook dat de meest dichtbij
37 gelegen zender met basisfrequentie kanaal 3 (15015 te Nunspeet) tijdens een nader
38 onderzoek van meetbare zenders (onderzoek door BTO pv 17 december 1999) helemaal
39 nooit in beeld is gekomen, dus ook om deze praktische reden de verklaring van Rijnders
40 nooit het gewicht had mogen krijgen dat het daadwerkelijk kreeg in het bestreden arrest.
41 Zover valt na te gaan is deze getuige tijdens de procesgang niet met deze bijzonderheid
42 geconfronteerd.

44 Punt 48

45 48. Al deze argumenten van het hof worden in het herzieningsverzoek puntsgewijs en
46 uitgebreid aangevochten.⁵² Hieronder zal ik deze (op zichzelf relevante) kwesties op mijn
47 beurt echter *niet* separaat bespreken, aangezien het nut hiervan m.i. is komen te vervallen
48 met de verschijning van het rapport van TNO/TU Delft. De conclusies daarvan worden in
49 het herzieningsverzoek op zichzelf niet betwist. Om duidelijk te maken waarover dit
50 rapport precies uitspraken doet, behandel ik eerst een voorvraag.

1 Commentaar

2 In het arrest wordt de pijler GSM-gesprek in zes separate onderdelen gesplitst. Enige
3 onderdelen ervan kunnen zodanig cruciaal geweest zijn dat het ontbreken van steun
4 ervoor het Hof tot andere gedachten had gebracht.

5 Een aantal wezenlijke onderdelen zijn later komen te vervallen:

- 6 → De wijze waarop het netwerk een gesprekskanaal selecteert (protocollen van 2003
7 gehanteerd in plaats van die uit 1999)
- 8 → De actuele weersomstandigheden op het moment van bellen (aangehaald als wind
9 en (winterse) buien in plaats van kalm zomerweer, onmogelijkheid van
10 temperatuursinversie die later daadwerkelijk werd aangetoond
- 11 → de eerder genoemde niet bestaande blokkade van de basisfrequentie

12 De AG repareert nu deze cruciale onderdelen met een **nieuw deskundigenrapport dat
13 echter niet - zoals met de oorspronkelijke argumenten wel werd getracht - getoetst werd in
14 een openbaar proces voor de rechter.**

15 M.a.w. vervangt de AG het oordeel van de rechter door een oordeel van het parket. Dat
16 lijkt de opsteller dezes niet in overeenstemming met het principe van de scheiding van de
17 uitvoerende macht en de rechterlijke macht.

18 Al eerder is aangegeven dat in het genoemde rapport een aantal elementen lijkt te
19 ontbreken gelezen de conclusie van de A.G.:

- 20 → de pressie op het netwerk door een overmaat aan gespreksaanvragen
- 21 → de indicatie die de registratie van de gespreksduur geeft voor het daadwerkelijk
22 optreden van een ongewone gespreksverbinding, die wellicht uitmondde in een
23 radio link failure, een thema dat in het rapport ontbreekt
- 24 → de omstandigheid dat dagelijks sprake was van omstandigheden die bijzondere
25 propagatie mogelijk maken (metingen Cabauw)
- 26 → het optreden in nabuurlijsten langs de A28 van de basisfrequentie kanaal 3, terwijl
27 kanaal 3 daar via de zender van Nunspeet niet bereikbaar was

28 29 Punt 52

30 52. Helaas is de TA-waarde van de gespreksverbinding tussen de mobiele telefoon van de
31 verzoeker en de vaste huislijn van het slachtoffer destijds niet bij KPN opgevraagd en
32 evenmin bij KPN bewaard gebleven, zodat thans niet (meer) aan de hand daarvan kan
33 worden nagegaan wat (globaal) de afstand is geweest tussen de mobiele telefoon van de
34 verzoeker en het gsmbasisstation 14501 op 23 september 1999 om 20.36 uur. Die TA-
35 waarde had uitsluitel kunnen geven over de twee onderzochte gsm-hypothesen.

36 37 Commentaar

38 De AG verzuimt hier naar het artikel 2.3.15 uit het arrest te verwijzen:

39
40 De verdediging heeft voorts aangevoerd dat, indien zou worden beschikt over de timing
41 advance gegevens van 23 september 1999, het mogelijk zou zijn om precies de locatie
42 vast te stellen van waar af de verdachte het bewuste telefoongesprek heeft gevoerd. Dat
43 de politie de timing advance gegevens toen niet heeft onderzocht, terwijl ze thans niet
44 meer beschikbaar zijn, acht de verdediging een ernstige omissie in het
45 opsporingsonderzoek die niet ten nadele van de verdachte mag werken. Het hof
46 overweegt hieromtrent dat niet is gebleken dat de politie de timing advance gegevens
47 welbewust buiten het opsporingsonderzoek heeft gehouden om de positie van de
48 verdachte daardoor te verzwakken. [1] **De verdachte is niet aanstonds na het delict, maar
49 eerst op 19 november 1999 aangehouden.** Uit het verhoor van [betrokkene 16] (Bureau
50 technische ondersteuning van de politie) ter terechtzitting van 8 december 2003 is
51 gebleken dat het team dat belast was met het onderzoek in de onderhavige zaak in
52 november 1999 aan hem, [betrokkene 16] heeft gevraagd te onderzoeken of het mogelijk

1 is een mobiele telefoonverbinding op te bouwen tussen de A28 bij 't Harde en het
2 basisstation in Deventer en dat pas bij zijn contact met de provider (KPN) is gesproken
3 over de timing advance waarden, maar dat toen die gegevens niet meer beschikbaar
4 bleken te zijn. [2] Overigens is naar het oordeel van het hof het ontbreken van de timing
5 advance gegevens gecompenseerd door uitvoerig onderzoek door verschillende
6 deskundigen naar de mogelijkheid dat verdachte het bewuste telefoongesprek heeft
7 gevoerd vanaf de A28 nabij 't Harde.

8
9 [1] Het vonnis gaat hier uit van een verkeerd 'kantelpunt'; de telefoongegevens van de
10 verzoeker waren al op 28 oktober - drie weken eerder dus - bron van overleg met KPN
11 aangaande de plaatsbepaling. Dit nadat al op 6 oktober intensief contact met KPN was
12 gezocht over de telefoongegevens (overigens ook door de verzoeker!)

13 [2] De verschillende deskundigen gingen uit van de verkeerde locatie, het verkeerde weer
14 en van GSM-procedures die pas in 2000 werden doorgevoerd (3G ipv de geldende 2G).
15 Ook werd een verkeerde beeld van de netwerktopologie gehanteerd (honderden
16 basisstations volgens arrestartikel 2.3.11). Kortom, dit oordeel is volkomen komen ter
17 vervallen.

18 19 Punten 56 & 57

20 56. De deskundigen die hierover hebben gerapporteerd en die het hof ter terechtzitting
21 heeft gehoord, met name Jondral⁶⁰ en Brussaard,⁶¹ waren bekend met dit (geregeld
22 optredende) fenomeen, maar waren eensluidend van oordeel dat het onwaarschijnlijk was
23 dat dit zich in de avond van 23 september 1999 in de omgeving van Deventer had
24 voorgedaan. Het hof heeft dat oordeel overgenomen.

25
26 57. Nadien is dat oordeel echter onjuist gebleken.⁶² In het TNO/TU Delft-rapport wordt
27 geconcludeerd:

28
29 *"De metingen met weerballonnen in De Bilt laten zien dat in de vroege avond van 23
30 september 1999 de situatie afweek van de standaardatmosfeer en dat er zich anomale
31 propagatie-omstandigheden hebben voorgedaan. Ze laten niet zien of deze
32 omstandigheden zich ook daadwerkelijk om 20:30 uur in het gebied rondom Deventer
33 hebben voorgedaan. Daarvoor is de afstand met De Bilt en de tijd tussen de twee
34 oplatingen van de weerballonnen te groot. Om dit te ondervangen zijn modellen gebruikt
35 om de atmosferische omstandigheden rondom Deventer te reconstrueren. Uit de
36 reconstructie van de atmosfeer rondom Deventer van 23 september 1999 bleek dat onder
37 normale omstandigheden het padverlies erg groot zou zijn geweest. In de vroege avond
38 van 23 september 1999 kan er echter sprake zijn geweest van sterke ducting. De grootste
39 versterking werd bereikt tussen 19:00 uur en 20:00 uur, maar ook om 20:30 uur was de
40 versterking van het signaal nog groot."*

41 42 Commentaar

43 Het citaat spreekt over de vroege avond van 23 september als het moment van het
44 weerkundig onderzoek naar de hogere atmosfeer (weerballon[en?]) zonder het juiste
45 tijdstip te vermelden. En vervolgens over het tijdstip waarop het gesprek werd aangegaan
46 als om 20.30 uur. Hier lijkt zich de suggestie voor te doen van een verwijdering in de tijd.
47 Vandaar dat hier nog eens een aantal relevante gegevens worden herhaald:

- 48
49 → de ballon werd om 20:00 plaatselijke tijd opgelaten te De Bilt. In de officiële
50 statistieken wordt een tijdstip van 18:00 UTC gehanteerd, dat komt dus overeen
51 met 20:00 OostEuropeseTijd ofwel de MiddenEuropese (= Nederlandse) zomertijd.
52 Dat is dus ruim dertig minuten voor de aanvang van het besproken GSM-gesprek.

1 → Die avond was sprake van een ZZW-NNO oprukkend meteorologisch verschijnsel
2 met oplopende temperaturen - ondanks de normale afkoeling in de avond - dat
3 geprononceerd werd met een oprukkende wolkenvelden en gevolgd door
4 oprukkende buien, waarvan de progressie uit satelliet- en radargegevens alsmede
5 metingen aan de grondstations in Oost-Nederland goed zijn komen vast te staan.
6 Alle drie de fenomenen hadden een snelheid van 50 - 55 km/uur. Voordat deze
7 fenomenen daadwerkelijk hun stempel drukten op het weer was er sprake van een
8 afkoeling aan de grond door uitstraling.

9 → Uit deze gegevens kan worden geconstrueerd dat de sterkste uitstraling
10 vooruitlopend op de temperatuursverhoging zich in de regio van Deventer
11 (meetstation Heino) tussen 20:00 en 21:00 heeft voorgedaan. De minimum
12 temperatuur aan de grond lag daar in het bewuste tijdvak een graad lager dan te
13 De Bilt

14
15 Voorts wordt hier een objectieve constatering " Nadien is dat oordeel echter onjuist
16 gebleken " die niets anders kan betekenen dat het arrest van het Hof moet worden herzien
17 - klopt namelijk gewoon niet - gerepareerd door een rapport dat door de AG is gevraagd
18 maar niet aan een gerechtelijke procedure is onderworpen. Zie mijn opmerking bij punt 48.

19 Punt 60

20
21 60. Voor een toelichting op de gebruikte methoden verwijs ik verder naar het rapport. Wel
22 neem ik hier (passages uit) de conclusie van het rapport over:

23
24 "(...). Netwerkeisen ten aanzien van interferentie buiten beschouwing latend, kan de kans
25 op het tot stand brengen van een verbinding tussen het basisstation en het mobiele toestel
26 tussen de 5 en 10% worden geschat. Voor een succesvolle verbinding zijn de eisen echter
27 strenger. Alleen onder sterk anomale propagatiecondities kan het signaal tussen 19:00 uur
28 en 21:00 uur langs de A28 sterk genoeg zijn om te voldoen aan de netwerkeisen ter
29 voorkoming van interferentie. De kans op een verbinding wordt dan kleiner dan 5%, maar
30 het is niet onmogelijk. (...).

31
32 *Samenvattend: De waarschijnlijkheid van het tot stand komen van een gesprek op de*
33 *avond van de 23e september 1999 tussen het mobiele toestel van [verzoeker] en de vaste*
34 *telefoonaansluiting van het slachtoffer [slachtoffer] en de afwikkeling daarvan via*
35 *basisstation 14501 te Deventer, terwijl de mobiel van [verzoeker] zich bevond op een*
36 *gedeelte van de snelweg A28, is – ook indien wordt uitgegaan van optimale*
37 *omstandigheden voor versterking van het signaal door ducting – niet hoger dan 5%.*

38
39 *Voor een locatie in of nabij Deventer geldt het volgende: Als de mobiele telefoon zich in de*
40 *nabijheid van het basisstation 14501 (binnen de zgn. "Service Cell") bevindt, is de*
41 *waarschijnlijkheid op een verbinding groter dan 90%. (...).*

42 Commentaar

43
44 De rapportage geeft blijk van onvoldoende inzicht in de werking van mobiele telefonie
45 anno 1999. De zinsneden die betrekking hebben op de netwerken-eisen aan een stabiele
46 radiotelefonie verbinding gaan uit van een beoordeling vooraf. Zo werkt het systeem niet.
47 De beoordeling vindt namelijk plaats tijdens het gesprek. Op dat moment wordt een
48 kwaliteit van de verbinding geëvalueerd.
49 De beoordeling vooraf wordt overgelaten aan de mobiele telefoon, die een lijst van
50 mogelijke verbindingen presenteert aan het netwerk.

1 De situatie van 1999 lijkt zich te herhalen: er worden intuïtieve redeneringen opgebouwd
2 die zich niets aantrekken van hetgeen in de GSM-protocollen desbetreffend is vastgelegd.
3 Ook is er in het rapport geen aandacht voor het feit dat het netwerk tijdens het gaande
4 gesprek zodanig kan ingrijpen dat

- 5
- 6 → het gesprek voor een beperkte tijd nog in stand wordt gehouden (typisch zo'n 30 s)
- 7 → de kostenteller tegelijkertijd wordt gestopt (dus in het onderhavige geval op 16 s),
8 zodat de ogenschijnlijk onmogelijk korte gespreksduur in werkelijkheid helemaal
9 niet zo kort was.

10

11 De waarde van 16 s ondersteunt dus het optreden van een Radio Link Failure procedure,
12 waarvan de bespreking in het TNO-rapport ontbreekt (zo heb ik mij laten berichten).

13 Punt 61

14
15 61. Onder sterk anomale propagatiecondities en rijdend over het weggedeelte van de A28
16 nabij Nunspeet schat TNO/TU Delft de kans op de totstandkoming van een
17 spraakverbinding met gsm-basisstation 14501 in op "*kleiner dan 5%, maar niet onmogelijk*",
18 c.q. "*niet hoger dan 5%*". Het is van belang om erop te wijzen dat TNO/TU Delft hiermee
19 uitsluitend de kans inschat op een spraakverbinding **via gsm-basisstation 14501** als de
20 verzoeker zich heeft bevonden op het weggedeelte van de A28 nabij Nunspeet. TNO/TU
21 Delft doet hiermee dus **géén uitspraak over de (on)waarschijnlijkheid dat de verzoeker**
22 **daadwerkelijk** aldaar rijdend over de A28 in de avond van 23 september 1999 **over gsm-**
23 **basisstation 14501** verbinding had met de vaste telefoonlijn van het slachtoffer.

24 Commentaar

25 Kwam ook al aan de orde onder punt 48.

26 Een aantal elementen lijkt gewoon te ontbreken. Indien sprake is van een percentage is
27 het van belang te vermelden wat er in de noemer van het gebruikte quotiënt staat. Dat
28 wordt nergens expliciet vermeld. Ook de teller van dit quotiënt verdient nadere studie.

29 Naast de zender 14501 komen nog een aantal (drie) andere NW-gerichte zenders in
30 Deventer en Twello in beeld als mogelijke kandidaten om een afwijkende verbinding te
31 onderhouden (14498, 53246, 10493, 49752). Als de verbinding over één van deze
32 zenders was geleid was dat voor de recherche net zoveel aanleiding geweest tot nader
33 onderzoek naar het alibi van de verzoeker. Men kan dus redeneren dat de gezamenlijke
34 kans op een dergelijke verdachte verbinding dan al 25% bedraagt.

35 Niet eens valt uit te sluiten dat één van deze zenders daadwerkelijk een rol heeft gespeeld
36 via een handover die om voor de hand liggende redenen niet in het registratiesysteem van
37 KPN kon worden teruggevonden (een dergelijke handover is gewoon te gecompliceerd om
38 bij te houden en de zeldzaamheid te groot om daarvoor ook veel moeite te doen).

39 Punt 66

40
41
42 66. Uit de rapportage leid ik af dat de twee door mij onder randnummer 63 geschetste
43 gevallen (i) de verzoeker rijdt binnen de *service cell* van gsm-basisstation 14501 (een
44 element van het schuldscenario), en (ii) de verzoeker rijdt op de A28 nabij Nunspeet (een
45 element van het onschuldscenario), de enige twee reële opties zijn die een (al dan niet
46 goede) verklaring kunnen geven voor de spraakverbinding tussen het mobiele toestel van
47 de verzoeker en de vaste telefoonlijn van het slachtoffer **via gsm-basisstation 14501**.
48 Daarbij ondervindt de eerste optie, **zo volgt uit het TNO/TU Delft-rapport**, *minstens*
49 achttien keer meer steun dan de tweede ('minstens' achttien, namelijk 'groter dan 90%',
50 gedeeld door '5% of minder'). De rapportage van TNO/TU Delft wijst dus uit dat het
51 schuldscenario een betere verklaring geeft voor de verbinding via gsm-basisstation 14501

1 dan het onschuldscenario, al is dat laatste (de verzoeker reed nabij Nunspeet) beslist niet
2 uitgesloten.

3 4 Commentaar

5 De tekst maakt niet duidelijk of deze likelyhood ratio (LR) uit de koker van TNO of de AG
6 stamt. Indien men deze vorm van LR wilt hanteren zal men er op bedacht moeten zijn dat
7 de LR dat een andere Nederlander (..) het delict heeft gepleegd dan ook moet meespelen.
8 Deze bedraagt typisch 5 miljoen : 1. Zie ook punt 61.

9 10 **Punt 87 & 88**

11 87. Blijkens een proces-verbaal van [verbalisant 4] van 17 maart 2014 (productie 8) heeft
12 [betrokkene 19] , systeemspecialist KPN, kenbaar gemaakt dat hij niet langer achter
13 enkele van zijn mededelingen staat. [betrokkene 19] heeft in deze zaak verscheidene
14 brieffrapportages opgemaakt en is door de rechter-commissaris als deskundige gehoord.
15 Op zijn verklaringen is het bewijsoordeel van het hof mede gebaseerd.⁹² [betrokkene 19]
16 heeft onder meer verklaard dat hij een definitief oordeel opschort over de aannemelijkheid
17 van het 'aanstralen' van basisstation 14501 uitgaande van de locatie van bellen die de
18 verzoeker zelf noemt, omdat hij ([betrokkene 19]) de technische kennis ontbeert om in
19 deze inschatting de rol van frequenties te betrekken, maar dat bij hem het vermoeden
20 bestaat dat ook dan sterke en nabijgelegen stations preferent zouden zijn geweest.
21 Daaraan voegt hij toe dat het plaatsvinden van verbindingsofbouw over langere afstanden
22 dan gebruikelijk onder condities van bijzondere propagatie in principe niet uit te sluiten valt
23 en ook voor KPN geen onbekend empirisch gegeven is.⁹³ [betrokkene 19] adviseert om
24 onderzoeken daarnaar, alsmede een volledige review van het gehele gsm-onderzoek in
25 de rechtsgang, te laten uitvoeren door TNO.

26
27 88. Hierover het volgende. Blijkens het proces-verbaal van [verbalisant 4] plaatst
28 [betrokkene 19] thans een voorbehoud bij zijn eerdere verklaringen. [betrokkene 19]
29 adviseert integraal nieuw telecomonderzoek door TNO, met name door ir. Schmidt (die
30 overigens ook door Pluijmers als kundig wordt omschreven). Aan dat advies heb ik in volle
31 omvang gevolg gegeven. De uitkomst daarvan staat thans centraal. Een zelfstandig
32 novum dat los van de conclusie van TNO/TU Delft tot vrijspraak aanleiding had moeten
33 geven, leveren de mededelingen van [betrokkene 19] m.i. niet op.

34 35 Commentaar

36 De verklaring van [betrokkene 19] bestaat uit drie hoofdelementen:

- 37 → een beschrijving van de werking van mobiele telefonie in twee rondes, een
38 inleiding en tijdens de uitwerking van zijn laatste bijdrage; deze heeft de
39 [betrokkene 19] de facto teruggenomen:
40 *"hij onvoldoende kennis heeft van de totstandkoming van de naburlijsten en de rol*
41 *van frequenties daarbinnen en de betekenis die dit heeft voor het zoekgedrag van*
42 *de mobiele telefoon naar geschikte basisstations"*
- 43 → de stellingname dat zender 14501 vanaf 't Harde onbereikbaar was wegens de
44 verstoring van andere stations, een stellingname die bleek irrelevant te zijn toen
45 duidelijk werd dat de verzoeker nooit beweerd had vanaf 't Harde gebeld te hebben
- 46 → de beschrijving van experimenten om contact met 14501 te leggen, experimenten
47 die betekenisloos waren omdat ze bij totaal onvergelykbare meteorologische
48 omstandigheden werden uitgevoerd

49
50 Geen van deze elementen uit de verklaring kan dus stand houden in de bewijsvoering. De
51 inleiding van punt 87 doet hier geen recht aan. Zonder de inbreng van [betrokkene 19] die
52 hierboven is geschetst zou het arrest niet gewezen kunnen zijn, mede gelet op het falen

1 van de verklaringen van de andere deskundigen in deze pijler, zie bijvoorbeeld de punt 56
2 & 57. De AG probeert hier een novum weg te wisselen door een vervangend
3 deskundigenoordeel te introduceren zonder dat dit ter rechtszitting kan worden
4 geverifieerd of gefalsificeerd.
5 Dit zal worden herhaald in de punten 93 t/m 95 die niet afzonderlijk nog eens zullen
6 worden besproken.
7

8 Punt 89

9 89. In de tweede plaats verwijst de verdediging naar de 'verklaringen' van ing. R.J. Steens
10 , die door het hof ter terechtzitting als deskundige is gehoord en op wiens verklaringen het
11 hof zijn bewijsoordeel mede heeft gebaseerd. Ook Steens zou zijn teruggekomen op zijn
12 eerdere verklaringen, en dat blijkt volgens de verdediging uit het feit dat Steens in 2012 is
13 opgetreden als reviewer van de rapportage van ir. Pluijmers d.d. 10 december 2012
14 (productie 4). Op zichzelf is dat laatste juist.⁹⁴ Anders dan de verdediging meent ik echter
15 dat uitsluitend Pluijmers verantwoordelijk is voor de inhoud van het – alleen door hem
16 ondertekende – rapport, en dus niet de door hem ingeschakelde reviewer ervan. Aan het
17 enkele feit dat Steens een rapport van Pluijmers heeft gereviewd, kan geen informatie
18 worden ontleend over het actuele standpunt van Steens . Dit levert dus geen novum op.
19

20 Commentaar

21 De verklaring van Steens behelst - naast een soortgelijke verklaring met dezelfde
22 problemen als de deskundige in de punten 87 & 88 - deze constatering die opgenomen
23 werd in het arrest en verder in dit dossier uniek is:

24 *"Tussen 't Harde en Deventer stonden ook al in 1999 honderden basisstations."*

25 Vervangt men 't Harde door enige andere plaatsnaam in de regio dan blijft dit statement
26 objectief ongeldig. Een basisstation bestrijkt één cell, het aantal cellen op het hier
27 aangegeven traject bedroeg vier (exclusief de genoemde locaties) dan wel zes (inclusief
28 idem). Dit geldt grosso modo nog steeds als men de locatie 't Harde vervangt door een
29 meer waarschijnlijk alternatief, zoals Nunspeet. Deze strijdigheid tussen arrest en
30 werkelijkheid levert de AG geen aanleiding de betekenis van deze discrepantie in kaart te
31 brengen. Ook niet via het raadplegen van het TNO-rapport.
32

33 Punten 93 t/m 95

34 Deze komen overeen met eerdere statements, zoals het slot van 88 en is daar al
35 becommentarieerd: de AG gaat op de stoel van de herzieningsrechter zitten. Het TNO-
36 rapport maakte geen deel uit van de bewijsmiddelen voor het Hof van Den Bosch. Wat uit
37 het arrest van het Hof is weggefallen kan niet zomaar worden vervangen door nieuwe
38 bewijsmiddelen zonder onderzoek ter zitting.
39

40 Punt 96 en verder.

41 Ondanks dat de status van het aanvullend onderzoek kwestieus is wil de AG het toch
42 becommentariëren. Daarin gaat het soms mis.
43

44 Punt 118

45 118. Bij één element uit zijn verklaring sta ik nu reeds iets langer stil. De verzoeker
46 verklaarde dat hij zodanig in beslag werd genomen met het belemmeren dat andere
47 weggebruikers voor zouden dringen dat hij de afrit naar de N302 over het hoofd heeft
48 gezien. Op zichzelf is juist (zoals hierna zal blijken) dat het 'nulpunt' van de afzetting (de
49 flessenhals) ongeveer honderd meter ná de uitvoegstrook van de afrit naar de N302 was
50 gelegen. De beschrijving van de verkeerssituatie is in zoverre dus correct. Het missen van
51 die afrit door de verzoeker vind ik echter opmerkelijk. Een automobilist die op een snelweg
52 in de file staat, kijkt doorgaans uit naar de afrit die hem van de file zal bevrijden. De

1 uitvoegstrook van de afrit naar de N302 heeft een lengte van ongeveer tweehonderd
2 meter, en over die afstand reed de verzoeker langzaam. Hoewel rechts van de verzoeker
3 weggebruikers die wél van de uitvoegstrook gebruikmaakten, hem op dat moment **moeten**
4 **hebben ingehaald** en hem daarmee min of meer op die afrit hebben geattendeerd, heeft hij
5 die afrit over het hoofd gezien? Ik kom hierop nog kort terug.

6 7 Commentaar

8 Aben refereert aan de gemoedstoestand van een automobilist die in de file staat. Daar is
9 echter in de besproken situatie geen sprake van, de verzoeker was in beweging en werd
10 daardoor heen- en weer geslingerd door meerdere aandachtspunten:

- 11 → het ritsen als zodanig
- 12 → het verhinderen van inhaalpogingen door een medeweggebruiker vlak voor zijn
13 positie, waardoor ook de eigen positie in het geding kwam (een vrachtwagen als
14 voorligger)
- 15 → wel of niet meedoen aan deze actie
- 16 → de navigatie naar het einddoel

17
18 Dat het laatste aandachtspunt er bij inschoot is dan helemaal niet verwonderlijk. Overigens
19 meldt Aben hier ook dat er sprake was van langzaam rijden, waar hij in een latere
20 beschrijving juist zal terugvallen op een hogere snelheid. Voorts ziet Aben over het hoofd
21 dat het rechts inhalen door uitvoegend verkeer op dat moment een koerswijziging door de
22 verzoeker actief kan hebben verhindert.

23 Het hele verhaal demonstreert een gebrek aan inlevingsvermogen, dat de AG wel wil
24 demonstreren (op papier).

25 26 **Punt 123**

27 123. Het voorgaande laat zien dat de inhoud van mededelingen van de verzoeker bij de
28 drie genoemde verhoren (en dus vóórdat hij op de hoogte kon komen van de informatie
29 die afkomstig was van de getuigen [betrokkene 23] en [betrokkene 24]) op detailniveau
30 overeenkomt met objectieve aanwijzingen omtrent een wegafzetting op de A28 (rijrichting
31 Zwolle) nabij de afrit naar de N302. De hiervoor besproken wegafzetting vormt dus een
32 objectieve aanwijzing waarvan het bestaan door de verzoeker in zijn verhoren in zekere
33 zin correct is 'voorspeld'. **Dat geldt ook voor de totstandkoming van de file, mogelijk niet**
34 **lang na aanvang van het plaatsen van afzettingen om 19.10 à 19.15 uur. Het bestaan van**
35 **die file rond 20 uur is immers, hoewel niet bevestigd, (zeer) waarschijnlijk.** De verzoeker
36 heeft dus ook een '(zeer) waarschijnlijk correcte' objectieve aanwijzing voorspeld. De
37 overeenstemming tussen enerzijds de mededelingen van de verzoeker tijdens zijn
38 verhoren als verdachte¹²² en anderzijds objectieve aanwijzingen die volgen uit de later
39 verkregen getuigenverklaringen en het logboek is zodanig dat de kans dat de verzoeker
40 die mededelingen alleen maar goed heeft gegokt, minimaal is.

41 42 Commentaar

43 Het bestaan van de file bij Beekhuizen maakt deel uit van de verklaring van
44 RijksWaterStaat in tactisch journaal 1031 en is in een PV vastgelegd, evenals de concrete
45 aanleiding ertoe.. De aangebrachte relativering ("hoewel niet bevestigd") is onterecht.

46 47 **punt 125**

48 125. **Samengevat, ik concludeer dat de van [betrokkene 23] en [betrokkene 24] afkomstige**
49 **informatie omtrent de wegwerkzaamheden op de A28 en de waarschijnlijkheid van een file**
50 **– vanwege de overeenstemming met hetgeen de verzoeker daarover heeft verklaard**
51 **vóórdat hij kennis kon dragen van deze informatie – een objectieve aanwijzing vormt dat**

1 de verzoeker zelf in die file op de A28 heeft gestaan. In het vervolg van mijn betoog neem
2 ik deze constatering dan ook tot uitgangspunt.

3 4 Punt 127

5 127. Ik keer daarom terug naar de schatting van het tijdstip van vertrek van de verzoeker
6 uit Utrecht. Dat was in mijn berekening tussen 19.00 en 19.10 uur. De door de verzoeker
7 in zijn verklaring omschreven route zou hem (indien zonder vertraging) in 39 minuten op
8 de A28 nabij de afrit naar de N302 hebben kunnen brengen, 123 dus (ongeveer) om 19.40
9 à 19.50 uur. Dat is die avond echter niet realistisch. Ondanks dat de avondspits op dat
10 moment al voorbij was, zal het – zoals de verzoeker ook verklaarde (mede vanwege
11 koopavond) – druk zijn geweest. In de berekening van Derksen (die uitgaat van een
12 vertrektijd van 19.20 uur) deed de verzoeker er vijftig minuten over om de staart van de file
13 te bereiken. Dat tijdstip was volgens Derksen dus om 20.10 uur. Hoewel ik met de
14 routeplanner van Google Maps geregeld ook iets kortere reistijden vond over exact
15 dezelfde route en tijdens druk avondverkeer, is een reisduur van vijftig minuten niet irreëel
16 en die neem ik tot uitgangspunt. De aansluiting in de staart van de file is in mijn
17 berekening gelegen tussen 19.50 en 20 uur. 124

18 19 Commentaar

20 Zoals hierboven vermeld ontstond de file om 20:00 uur en dat is bevestigd door
21 RijksWaterStaat. De verzoeker kan dus pas later in deze file zijn aangesloten. Gaan we -
22 in overeenstemming met de bespreking van dit onderdeel, zie punt 125 - uit van de
23 verklaring(en) van de verzoeker, dan was deze plaats van aansluiten op de file bij de
24 aanvang van de bebouwde kom van Harderwijk. De file-terug-groei bedroeg dan ruim 6
25 km en moet circa 15 minuten in beslag hebben genomen. De verzoeker kan in zijn
26 weergave van de gebeurtenissen dus pas rond 20:15 aansluiting aan de staart van de file
27 hebben gevonden.

28 M.a.w. gaat de AG hier niet serieus om met de zichzelf opgelegde opdracht. Hij laat de
29 verzoeker aansluiten op een file die er nog niet was of op een andere plek dan de
30 verzoeker vermeldde.

31 Hier herhaalt zich de geschiedenis: het Hof liet de verzoeker op een andere locatie bellen
32 dan de verzoeker had vermeld (nog expliciet tijdens de zitting).

33 34 Punt 137 & 138

35 *Het dagboek van de verzoeker over de file*

36
37 137. Is dat tijdvak enigszins verenigbaar met hetgeen de verzoeker daarover zelf heeft
38 aangetekend in zijn dagboek uit 2002? Ter beantwoording van die vraag, pak ik de draad
39 op bij zijn beschrijving van het missen van de afrit naar Lelystad (N302). De verzoeker
40 schrijft: “Dit spel [van het tegenwerken van voordringers, D.A.] vond plaats op het gedeelte
41 van de snelweg waar ik rechtsaf had moeten slaan om vervolgens linksaf over een viaduct
42 in de richting Lelystad te kunnen rijden. Ik had dit pas door toen ik al onder het viaduct
43 reed. Inmiddels stonden er ook al plastic pionnen op de middenstreep. Direct na het
44 viaduct is er aan de rechterzijde een toerit naar de weg waarop ik mij al bevond. Ik zag
45 daar een aantal voertuigen van een wegenbouwbedrijf staan en — als ik mij goed herinner
46 — ook een aantal gewone auto's, waarschijnlijk van wegwerkers. Kort daarna — er lag
47 daar nieuw zwart asfalt – waren er weer twee banen beschikbaar en was de drukte
48 voorbij. Ik heb overigens niet gezien dat men op dat moment aan de weg aan het werk
49 was.”

50
51 138. Het asfalt waarvan de verzoeker in deze beschrijving melding maakt, moet de dag
52 ervoor zijn gelegd, want je kan niet al binnen een uur op vers asfalt rijden, áls dat

1 überhaupt al in een uur kan zijn gelegd. De – door de verzoeker niet waargenomen –
2 asfalteringswerkzaamheden die volgens het logboek tot de volgende ochtend 6 uur zijn
3 uitgevoerd, moesten in de beschrijving van de verzoeker dus nog beginnen. De
4 werkzaamheden hadden volgens het logboek betrekking op enkele kilometers wegdek.
5 Daarbij moesten er dus ook nog verkeerskegels en baakschilden worden geplaatst bij
6 viaduct Beekhuizen (ter hoogte van hectometerpaal 56,0). Die afzetting was – volgens de
7 beschrijving van de verzoeker – klaarblijkelijk nog niet voltooid omdat de weg alweer
8 vrijkwam kort na de invoegstrook (oprit 13) van de aansluiting van de N302 op de A28.
9 Hieruit valt dus ook op te maken dat het breedtetransport dat omstreeks 20 uur het viaduct
10 Beekhuizen moest passeren zich in het verkeer ná de verzoeker bevond.

11 12 Commentaar

13 De reconstructie gaat af op - een selectie van - dagboek aantekeningen maar dient ook
14 rekening te houden met de situatie ter plaatse.

15 Op zeker moment wordt de suggestie gewekt dat de verzoeker in zijn verhaal eerst de
16 geplaatste pionnen passeert en daarna een toerit vanaf de N302. Hierin betreft hij ook het
17 viaduct waarover de N302 loopt en neemt dan gelijktijdig de pionnen waar.

18 Dit alles kan niet tegelijkertijd kloppen. Aben beschrijft zelf de positie van de flessenhals bij
19 de toerit vanaf de N203, dus ná het viaduct. Dan lijkt het mij wat onwaarschijnlijk dat er
20 onder het viaduct al een wegafzetting was geplaatst.

21 Hierbij moet worden opgemerkt dat de verzoeker meerdere sessies nodig had op zijn
22 herinneringen te ordenen en daarbij zo ogenschijnlijk van de wal in sloot werd geholpen.
23 Objectief kan worden vastgesteld dat de verzoeker in deze setting eerst het viaduct N302
24 heeft moeten passeren en een drietal kilometers verder het viaduct Beekhuizen met de
25 pionnen en bakenschilden eronder en pas daarna weer een ander viaduct met de
26 voertuigen van het wegenbouwbedrijf er op - het viaduct Beekhuizen kent geen toerit- en
27 afritstroken.

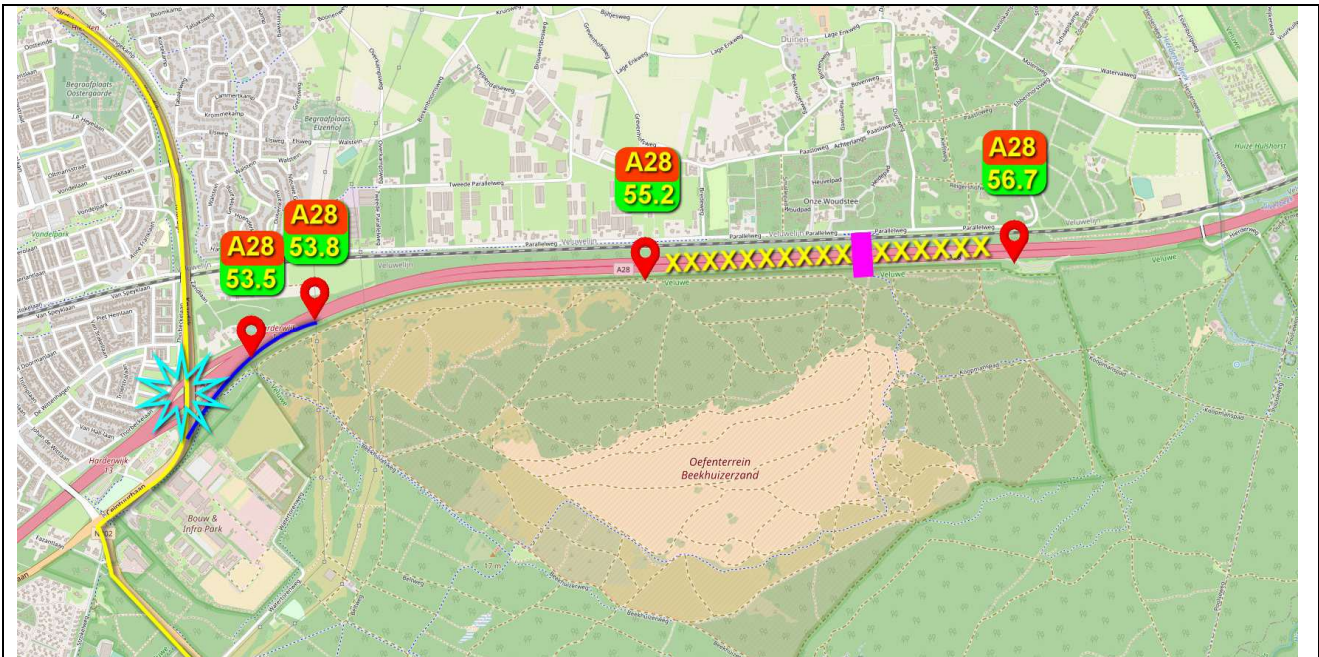
28 Intussen maakt de AG van deze ultieme verwarring gebruik om de verzoeker is zijn eigen
29 verhaal vóór de file te plaatsen. Dit alles heeft niets meer met waarheidsvinding te maken
30 en alles met het optrekken van een rookgordijn.

31 Eerst erkent Aben dat de verzoeker een goed verhaal heeft met zijn aanwezigheid in de
32 file en vervolgens komt hij met een constructie, waarin de file geen rol meer speelt, want
33 die zit erachter.

34 Merk op dat de AG in zijn redeneringen naar wens het tempo van het verkeer laat
35 wisselen, zodat er geen consistent relaas meer resteert. Het had wat kunnen helpen
36 indien de AG zich had bediend van een kaartje van de situatie ter plekke.

37 De AG plaats de verzoeker in zijn reconstructie vóór het breedtetransport maar verzuimt
38 om te zien naar de gevolgen van deze virtuele ingreep. Aannemende - zonder tegenbewijs
39 - dat het breedtetransport zich in deze episode steeds op de A28 bevond moet de
40 verzoeker dit transport op enig moment gepasseerd zijn. Nog afgezien van de vraag of dit
41 een reële mogelijkheid is houdt dit in dat de verzoeker hier met vele weggebruikers
42 tezamen een flink oponthoud moet hebben opgelopen. Dit is weer niet consistent met de
43 vlotte verkeersafwikkeling waar de AG van uit gaat.

44

Situatie van de file op 23 september 1999 op de A28 door asfalteringswerkzaamheden onder het viaduct Beekhuizen (violet). Geel gemarkeerd de positie van de afbakening. Lichtblauw de positie van het viaduct waarover de N302 is gelegd.

1

Overigens gaat de aangever van de oorspronkelijke reconstructie ook niet vrijuit, aangezien hij (Derksen in de Deventer karaktermoord) geheel onnodig een extra file in het leven roept. De file die bij Beekhuizen ontstond om 20:00 uur zal zich als een blokkade in westelijke richting hebben verplaatst (dit is contra-intuïtief zolang men er niet verder over doordenkt) en in de omgeving van Harderwijk de verzoeker in zijn rit vanaf Utrecht tot stoppen hebben gedwongen, waarna de rit in een verlaagd tempo werd voortgezet. Zoals in zijn verhaal naar voren komt.

De timing file 20:00 uur en telefoongesprek bij Nunspeet 20:36 uur is daarmee totaal verklaarbaar.

10

11

Punt 145

12

145. Cruciaal is het volgende. Op de hier geschetste route begeeft de verzoeker zich in ongeveer 26 minuten na zijn vertrek uit de kop van de file in de *service cell* van gsm-basisstation 14501.138 Dat is allerminst een toevalstreffer, want dat verblijf in die *service cell* duurt op deze route, ten westen van Deventer en de IJssel, ongeveer acht (à negen) minuten. Het mobiele toestel verliest ongeveer vijf à zes minuten contact met gsm-basisstation 14501 als de verzoeker daarna over de N344 nabij Deventer komt en vervolgens over de Wilhelminabrug Deventer ingaat, maar de vervolgroute over de IJsselkade en de Johannes van Vlotenlaan maken een eventuele verbinding via gsm-basisstation 14501 weer waarschijnlijk. Van de (bij doorstromend verkeer) ongeveer achttien minuten na binnenkomst in de *service cell* van gsm-basisstation 14501 tot aan de woning van het slachtoffer gaat de route voor ongeveer twee derde in die *service cell*. Dat staat in contrast met de maximaal vier minuten die de verzoeker in het door Derksen uiteengezette onschuldscenario rijdt over het traject van de A28 in de bocht bij Nunspeet.139, 140 Er zijn geen aanwijzingen (en de verzoeker heeft zelf ook niet verklaard) dat hij in de bocht bij Nunspeet in de file stond.141

27

28

Commentaar

29

Deze constatering gaat voorbij aan enige andere constateringen.

30

De verzoeker maakte gebruik van een mobiele telefoon met een behoorlijke zeldzame

31

1 aanpassing, geheten automatic redial. Deze zorgt ervoor dat een aangevraagde nummer
2 op gezette tijden opnieuw wordt opgeroepen indien een verbinding niet tot stand komt. De
3 ratio achter deze aanpassing die veel genoemd wordt is overbelasting van het netwerk. De
4 verzoeker heeft op enig moment vermeld dat hij al voor Harderwijk heeft willen bellen. Dat
5 kan heel wel zo gegaan zijn. Zolang verzoeker in de file verkeerde was zijn kans op
6 verbinding laag tot nihil totdat er op enig moment toch een verbindingmogelijkheid
7 ontstond door een speling der natuur: in de bocht bij Nunspeet vallen ineens een aantal
8 factoren op de juiste plaats:

- 10 → een frequentie in de nabuurlijst is gekoppeld aan een zender die daar geen bereik
11 heeft, noch theoretisch (gericht op N) noch praktisch (volgens het narijden van het
12 traject PV BTO 17 december 1999).
- 13 → Deze frequentie geeft toegang tot zender 14501, die uitgerust is met een dubbel
14 vermogen en waarvan de hoofdrichting vrijwel exact uitmondt boven de Epener
15 Weg, die op de bedoelde locatie onder de A28 langs kruist.
- 16 → De atmosferische omstandigheden maken een line of sight mogelijk waardoor het
17 effectieve zendvermogen met een factor 10 wordt verhoogd

18
19 Het gaat dus om een afweging van mogelijk versus onmogelijk en die kan heel anders
20 uitvallen dan een afweging tussen anormaal en normaal.

21 De werking van de automatic redial is nu dat de mobiele telefoon door een periodieke
22 herhaling van de gespreksaanvraag de kans op aansluiting spectaculair verhoogt

23
24 Een tweede factor die ik nogmaals herhaal, is de aanwijzing dat de *vermelde*
25 gespreksduur (16 s) geenszins de reële gespreksduur voorstelt indien een ongebruikelijke
26 verbinding doodloopt in een radiostoring. Dat gegeven is nu juist in dit scenario wel
27 verklaarbaar en in het schuldscenario niet.

28 29 Punt 158

30 De gsm-pijler: slotsom over nova I en II en het novum in aanvullend

31 herzieningsverzoek 158. Het TNO/TU Delft-rapport geeft in een voldoende mate steun
32 aan de vaststellingen van het hof. Aan de juistheid van de door het hof beargumenteerde
33 vaststellingen in de gsm-pijler hoeft daardoor niet ernstig te worden getwijfeld, met dien
34 verstande dat die vaststellingen thans worden gestaafd door andere argumenten dan
35 opgenomen in het bestreden arrest. De voorgestelde (clusters van) nova I en II gaan dus
36 niet op omdat zij niet krachtig genoeg zijn voor het wekken van ernstige twijfel.

37 38 Commentaar

39 De hier lopende procedure is juist daarom zo kwetsbaar. De AG brengt nieuwe feiten in
40 via een procedure zich in achterkamertjes voltrekt.

41 De stand van zaken in het openbaar is, dat de verklaringen van vrijwel alle getuigen-
42 deskundigen tijdens het proces niet deugen en ongedaan moeten worden gemaakt.

43 Daarnaast is nu een niet-openbaar rapport in omloop gebracht waarvan niet duidelijk is
44 van welke methodiek dat rapport zich heeft bedient. Het gevaar bestaat dat dit rapport nu
45 gebruikt gaat worden als stand-in voor een normaal onderzoek ter rechtszitting. Daaraan
46 valt slechts te ontkomen door alsnog een dergelijke rechtszitting te organiseren op basis
47 van het nieuwe rapport en de tegenspraak die daarop mogelijk is. Dat heet een
48 herzieningsproces.

1 De DNA-pijler, inleiding: waar komen de twee (clusters van) nova tegenop?

2
3 (..)

4 Punt 161

5
6 161. Opmerking verdient dat in het herzieningsverzoek de vaststelling onder c1 niet wordt
7 bestreden. Bij de weging van de als nova gepresenteerde gegevens mag worden
8 aangenomen dat diverse biologische sporen op de witte blouse die het slachtoffer aanhad
9 op het moment dat zij levenloos werd gevonden, afkomstig zijn van de verzoeker. Het gaat
10 in dit herzieningsverzoek louter om de vraag op welke wijze en wanneer die biologische
11 sporen op de blouse terecht zijn gekomen.143
12

13 Commentaar

14 Er zijn ook diverse sporen aangetroffen die - vrijwel of geheel - uitsluitend afkomstig zijn
15 van het slachtoffer. Ik som op: grote bloedspatten, afdrukken van voorwerpen in bloed,
16 allerlei minuscule bloedsporen op onlogische posities en last but not least zeer sterke
17 sporen zonder zichtbaar substraat die paradoxaal genoeg veroorzaakt kunnen zijn door
18 geweld uitgeoefend door de dader. De relevantie van meerdere van die sporen is geheel
19 onbelicht gebleven in het DNA-onderzoek van 2003/4 respectievelijk 2006.

20 Hierdoor is het mogelijk scenario's op te stellen die niet toetsbaar zijn aan het complete
21 sporenbeeld en daardoor een grote mate van vrijheid van speculatie toelaten, zelfs
22 uitlokken.

23 Met name vraag ik hier aandacht voor de sporen #7 en #12, die de sterkste DNA-sporen in
24 het hele dossier vertegenwoordigen. En vraag ik aandacht voor de discrepanties tussen
25 de grote en kleine bloedsporen, die wijzen op onderscheidenlijke
26 ontstaansgeschiedenissen. Door deze sporen te veronachtzamen kon het gebeuren dat
27 een zichtbaar spoor (#10) aan de verkeerde donor werd toegeschreven door het over het
28 hoofd zien van een onzichtbaar substraat (waarop ook niet getest werd).
29

30 Dit is ook het moment een enormiteit te benadrukken in het DNA-onderzoek. Er werden
31 'biologische' sporen aangetroffen die a priori als niet delict-gerelateerd werden
32 bestempeld. Door deze sporen te onderzoeken op DNA van de verzoeker zou een
33 duidelijk uitgangspunt kunnen worden verkregen: de verzoeker had op enig moment zijn
34 DNA op niet gewelddadige wijze op het slachtoffer overgedragen.
35 Dit onderzoek is nagelaten. Daarmee is de bodem onder ieder resultaat a priori
36 weggevalen.
37

38 Feitelijk zijn detailanalyses daarmee overbodig geworden. Voor alle zekerheid geef ik ze
39 wel.
40

41 Nog een ander opmerkelijk feit doet zich voor: het complex aan DNA-sporen dat voorligt is
42 geëvalueerd door incidentele beschouwingen. In andere samenhangen zou men die
43 karakteriseren aan just-so - beschouwingen.

44 In moderne beschouwingen omtrent hoe om te gaan met DNA-bewijs worden de
45 prestaties van de zogenaamde 'continuous analysis' vergeleken met de traditionele binaire
46 typering. Die laatste werkwijze - toegepast in de Deventer Moordzaak bestaat uit het piek
47 voor piek toekennen van de pieken aan een mogelijke veroorzaker. Daar doen zich
48 onduidelijke situaties bij voor die ik hier even tijdelijk laat rusten.

49 Uit de vergelijking van de twee werkwijzen - op testmateriaal veelal aangeleverd door
50 Nederlandse instituten nota bene - en ook nota bene uitgevoerd door medewerkers aan
51 Nederlandse instituten (NFI, FLDO) - komt iedere keer dezelfde uitkomst rollen: de
52 'continuous analysis' is veruit superieur. Wat nu zo bevreedend is, is dat deze analyse

1 gewoon achter de computer kan worden uitgevoerd. En dat ik de resultaten allang heb
2 vrijgegeven. En dat er niets mee gebeurt. En dat ik hiervoor de software van het NFI heb
3 gebruikt.

4 5 Punt 168

6 168. De onzekerheid begint bij (i), de vraag of de verzoeker in de ochtend van 23
7 september 1999 een zakelijk bezoek heeft gebracht aan het slachtoffer. Kennisneming
8 van de verklaringen van de schoonmaakster van het slachtoffer, [betrokkene 26]-Koerhuis
9 , is van belang. Zoals gebruikelijk op de donderdagochtend, was de schoonmaakster op
10 23 september 1999 tussen 9 en 12 uur in de woning aanwezig om – samen met het
11 slachtoffer zelf – het huishouden te doen. Een deel van haar tijd ging op aan het
12 schoonmaken van de eerste en tweede verdieping. Daarnaast dronk zij zoals gewoonlijk
13 meermalen koffie/thee met het slachtoffer. De verklaringen van de schoonmaakster
14 omtrent haar herinneringen aan enig bezoek van een derde aan het slachtoffer die
15 ochtend vertonen na verloop van enkele jaren een voor rechtspsychologen interessante
16 ontwikkeling. Bij de politie en bij de rechter-commissaris was deze getuige aanvankelijk
17 meermalen buitengewoon stellig in haar mededeling dat *niemand*, en dus ook niet 'de
18 boekhouder' (die zij verder niet kende), de ochtend van 23 september 1999 op bezoek
19 was geweest. 147 Vier jaar later, nadat zij de terechtzitting van de rechtbank Zwolle had
20 bijgewoond en nadat zij thuis door een journalist was opgezocht, deelde zij daarentegen
21 mee dat zij de man die in Zwolle terechtstond herkende omdat zij hem de ochtend van 23
22 september 1999 van boven af door het raam kijkend uit de woning had zien
23 vertrekken. 148 Ik kan de geloofwaardigheid van deze aanpassing van haar verklaringen
24 niet adequaat beoordelen. Ik houd het er dan ook op dat uit de verklaringen van de
25 schoonmaakster niet, althans niet met zekerheid, kan worden afgeleid dat de verzoeker de
26 ochtend van 23 september 1999 géén bezoek heeft gebracht aan het slachtoffer. Daaruit
27 kan echter ook niet met zekerheid worden afgeleid dat hij dat wél heeft gedaan.

28 29 Commentaar

30 In het tactisch journaal is een opmerking aanwezig van een betrokkene, de voormalige
31 executeur-testamentair, die een van de laatste bellers was met het slachtoffer. Zijn relaas
32 is - niet ongebruikelijk in dit dossier - onvolledig en verminkt weergegeven:

33 " Vereniging Van Accountants te Zwolle. Onlangs nog een adviseur op bezoek geweest. "

34 De opmerking staat in het gespreksverslag met de getuige dat deels terecht kwam in het
35 verslag van het buurtonderzoek onder tactisch journaal 020 en daarna weer werd
36 aangevuld in tactisch journaal 053.

37 De volledige tekst lijkt spoorloos (zoals ook ...).

38 Duidelijk refereert deze flard aan de verzoeker, waarbij de afkorting VVAA blijkbaar
39 verkeerd werd geïnterpreteerd. De betekenis is inmiddels duidelijk, het latere slachtoffer
40 heeft in het bewuste telefoongesprek ('s middags op 23 september 1999) verwezen naar
41 haar activiteiten die ochtend.

42 Inclusief deze aanwijzing zijn er een dozijn duidelijke aanwijzingen dat dit bezoek
43 daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

44 Op 8 december 2003 heeft de Advocaat-Generaal Brughuis aan het proces van Den
45 Bosch een volledig onjuiste sturing gegeven door in het bijzijn van de NFI-deskundigen te
46 stellen dat ze kon bewijzen dat dit bezoek niet had plaats gevonden. Bewijs dat nooit werd
47 geleverd. Achteraf bleek de uitlating indruk gemaakt te hebben op een van de NFI-
48 deskundigen en op zijn leidinggevende (vgl NRC 29 juli 2006: 'Onderzoek irrelevante
49 theorie ongewenst' - T. Broeders).

1 **Punt 174**

2 174. Voor een inschatting van deze kansen is contextinformatie relevant. In dit geval is
3 bijvoorbeeld onder meer van belang dat het bezoek van de verzoeker plaats had tussen 9
4 uur en 9.30 uur, terwijl het hof aanneemt dat het slachtoffer die dag (niet ver) na 20.36 uur
5 om het leven is gebracht. In dat tijdsbestek van elf uur heeft het slachtoffer diverse
6 activiteiten verricht. Ná het ochtendbezoek van de verzoeker bracht het slachtoffer zoals
7 gezegd een bezoek voor de duur van tien à vijftien minuten aan haar huisarts. Dat betrof
8 een man en die beschikte dus over Y-chromosomaal DNA. Er zijn echter – bij autosomaal
9 DNA-onderzoek, maar met name ook bij zeer gevoelig Y-chromosomaal DNA-onderzoek –
10 géén aanwijzingen verkregen dat er naast celmateriaal van het slachtoffer en de verzoeker
11 ook van een derde persoon (man) celmateriaal in bemonsteringen van de blouse en de
12 nagels van het slachtoffer aanwezig was. Zoals gezegd heeft het slachtoffer 's middags
13 activiteiten buiten de deur gehad, heeft zij 's avonds haar eten gekookt en heeft zij daarna
14 de afwas gedaan. Het slachtoffer wordt door haar broer en zus omschreven als een (in
15 mijn woorden) tot smetvrees geneigde persoonlijkheid.¹⁵⁵ Het is dus een open vraag of
16 onder deze condities mag worden verwacht dat in de bemonsteringen van de nagels van
17 het 's avond overleden slachtoffer celmateriaal kan worden aangetroffen van een man die
18 elf uur daarvoor een zakelijk bezoek heeft gebracht.¹⁵⁶ De grootte van de kans op
19 persistentie van celmateriaal van een ander persoon aan de nagels van het slachtoffer,
20 moet zodoende nadrukkelijk onder ogen worden gezien, door deskundigen.¹⁵⁷

21
22 Commentaar

23 Er wordt volstrekt voorbijgegaan aan de mogelijkheid dat het DNA aan de nagels van de
24 blouse afkomstig is. Daar waren de hoeveelheden DNA aan schouders typisch een factor
25 1000 en meer malen zo hoog. De conditie van de blouse op de sectietafel is zodanig laag
26 vergeleken met de conditie op de (foto's van de) plaats delict dat men wel gedwongen is
27 aan te nemen dat de blouse tussentijds van het lichaam werd verwijderd, waarbij intensief
28 contact van de nagels met de stof van de blouse onvermijdelijk was.
29 Aandacht verdient ook de omstandigheid dat er twee PV's in omloop zijn betreffende het
30 moment van het knippen van de nagels, eenmaal in het mortuarium en eenmaal tijdens de
31 sectie. Ook in het laatste geval kan er contact met de blouse geweest zijn.
32 Voor het Hof van Den Bosch heeft dit bewijsmiddel overigens geen enkele rol gespeeld,
33 dus de status voor een herziening is kwestieus.

34
35 **Punt 179**

36 179. In een schema (van mijn hand) geef ik die resultaten van DNA-onderzoek aan de
37 witte blouse als volgt weer. Voor conclusies over de *random match probability* (die iets
38 zegt over mate waarin een DNA-profiel voorkomt in een populatie en die eventueel van
39 belang is voor het bepalen van een *likelihood ratio* op bronniveau), verwijs ik naar het

1 rapport en de weergave daarvan als bewijsmiddel 7.

Nr.	omschreven locatie	type celmateriaal	type DNA-profiel	mogelijke herkomst
#1	vlek ter hoogte van de rechterschouder, naast de revers	onbekend	DNA-mengprofiel	mengsel van celmateriaal van slachtoffer en verdachte
#7	vlek op de rechterschouder	onbekend	partieel profiel	slachtoffer
#9	lichtrood vlekje naast de revers ter hoogte van bovenzijde rechterborst	onbekend	DNA-mengprofiel	mengsel van celmateriaal van slachtoffer en verdachte
#10	bloedvlekje op de achterzijde van de kraag	bloed	volledig profiel	verdachte
#18	lichtrode vlek op de achterzijde van het rechter revers	onbekend	DNA-mengprofiel	mengsel van celmateriaal van slachtoffer en verdachte
#19	lichtrode vlek op de achterzijde van de kraag	onbekend	DNA-mengprofiel	mengsel van celmateriaal van slachtoffer en verdachte
#20	lichtrode vlek op het rechter voorpand	onbekend	DNA-mengprofiel	mengsel van celmateriaal van slachtoffer en verdachte

2
3

4 Commentaar

5 Dit schema is onvolledig en werd door latere onderzoeken - deels tijdens het proces deels
6 erna op zijn kop gezet. Zoals al in het commentaar van de inleiding is betoogd geeft een
7 selectie van het materiaal een vrijbrief voor ongeremde speculaties. Merk op dat spoor #7
8 als partieel staat omschreven en gelijktijdig één van de sterkste sporen uit het onderzoek
9 representeert. Door onvolledig uitgevoerd onderzoek van dit spoor is het bij deze onjuiste
10 voorstelling gebleven. Dit geldt tevens voor spoor #12, dat maar meteen werd weggelaten.
11 Spoor #8 valt grotendeels samen met spoor #1 en is weer weggelaten. Spoor #10 heeft de
12 notitie type celmateriaal = bloed meegekregen. Het spoor is echter veel groter dan de
13 bloedvlek en men heeft verzuimd vast te stellen dat de bloedvlek qua
14 bloedgroepgegevens overeenstemt met het bloed van de verzoeker. Van de sporen
15 waarvan wordt beweerd dat ze gevonden werden in een lichtrode vlek is geen fotografisch
16 bewijs hiervan beschikbaar. Het fotografisch bewijs dat er wel is wijst op het tegendeel
17 (foto DSCN6483.JPG met name).

18 Merk op dat dit schema conform het NFI-rapport van 19 januari 2003 spoor #20 op het
19 rechter voorpand plaatst (wordt tweemaal als zodanig vermeld) terwijl het NFI-rapport van
20 22 januari 2003 het spoor bespreekt, alsof het zich op het linker voorpand bevindt (enkele
21 centimeters boven de bovenste steekwond). Ook zijn er later foto's met een etiket op die
22 locatie bij het uitgeknipte spoor. Het hierboven besproken ontbreken van een roze vlek op
23 de locatie van spoor #20 handelt over de locatie op het linker voorpand.

24 Kortom we weten niet:

25

- 26 → waar spoor #20 zich bevond en
- 27 → van welke aard het spoor was

28

29 afgaande op het beschikbare bewijsmateriaal.

30

Punt 181

181. De rapportage van 22 januari 2004 van ing. R. Eikelenboom bevat het verslag van bloedspoorpatroononderzoek en van onderzoek naar biologische sporen. In deze rapportage omschrijft Eikelenboom de zichtbaarheid en aanwezigheid van een 'lichtrode substantie' 159 op de witte blouse. Vanwege de kleur ervan, de locaties op de blouse, de distributie op de binnenste kraag en vanwege vergelijkbare resultaten bij een door hem uitgevoerd experiment neemt hij aan dat deze lichtrode substantie make-up of foundation betreft. 160 Die vlekken horen niet thuis op de blouse, dus neemt Eikelenboom als werkhypothese aan dat de vlekken bij de uitoefening van geweld (vanaf het gezicht van het slachtoffer) op de witte blouse terecht zijn gekomen.

Commentaar

Van de door E. besproken sporen is er slechts één zichtbaar op foto's plaats delict of latere foto's. Dit is spoor #18. De sporen #9 en #20 zijn nergens zichtbaar terwijl spoor #19 eerder bruin dan lichtrood is. Belangrijker is, dat er op de blouse een aantal sporen zichtbaar is welke sprekend lijken op spoor #18. Deze sporen hebben in later onderzoek de markers #73 en #53 meegekregen. Spoor #53 is in dat latere onderzoek gekenmerkt als verdund bloed. Morfologisch is het in alle opzichten de evenknie van spoor #18. Spoor #73 zit op een locatie die tijdens het verblijf van het slo in het mortuarium nog werd gefotografeerd. Daar was deze locatie echter nog onbevlekt. Dit maakt het waarschijnlijk dat de vlekken niets met het delict zelf te maken hebben maar later zijn overgebracht, zowel door de dader als door onderzoekers en wel vanaf het vest. Op plaatsen waar het vest in contact kwam met de blouse vinden we vlekken van allerlei aard en kleur. De verschillende kleuren kunnen verklaard worden door de interactie van bloedresten met schoonmaakmiddelen, waarvan mogelijk een forse hoeveelheid in het vest was getrokken. Hiermee zijn ook de vochtsporen verklaard die zich in de woning bevonden maar niet [afdoende] werden onderzocht.

Punt 199

199. De rapportage van 11 september 2006 betreft het verslag van – voornamelijk Y-chromosomaal – DNA-onderzoek aan ongeveer honderd sporen, waaronder spoor #42. In dit spoor heeft De Knijff acht Y-chromosomale DNA-kenmerken waargenomen die overeenkomen met het Y-chromosomale DNA-profiel van de verzoeker. Spoor #42 bleek bovendien een autosomaal DNA-mengprofiel, waarvan de duidelijke hoofdbijdrage wat betreft alle waargenomen autosomale kenmerken overeenkomt met het DNA-profiel van de verzoeker, en waarvan de zeer geringe nevenbijdrage enkele DNA-kenmerken bevatte die overeenkomen met het DNA-profiel van het slachtoffer.

Commentaar

Het NFI had over hetzelfde spoor vermeld dat het uitsluitend DNA van de verzoeker bevatte. Hierbij is het van belang op te merken dat in beide onderzoeken gebruik werd gemaakt van hetzelfde extract (of preciezer eluaat). E.e.a. houdt in dat het helemaal niet valt uit te sluiten, dat ook spoor #10, indien het zou worden onderzocht door het FLDO, een mengprofiel zou opleveren. In het inleidend commentaar is al opgenomen dat dit verwachte resultaat ook al is gevonden door toepassing van de applicatie DNASatistX van het NFI.

Anderzijds wordt het dan interessant te overwegen waar het DNA van het slo dan zetelt in het spoor. Het zichtbare gedeelte van spoor #42 is buitengewoon klein, zelfs kleiner dan het gedeelte van spoor #10 dat als bloed werd bestempeld. Het ligt derhalve voor de hand dat zich in de zichtbare gedeeltes van beide sporen het DNA van het slo bevindt. In ieder geval wordt deze veronderstelling niet weersproken door enig tastbaar bewijs (onschuldpresumptie).

Punt 202

202. In antwoord op (55) vragen afkomstig van leden van de begeleidingscommissie, met inbegrip dus van mr. Knoops, hebben prof. dr. Kloosterman en ing. M.J. van der Scheer een rapportage van 53 pagina's opgesteld.

[Vanwege de omvang volgt nu een slechts een onderdeel FHJ]

Bij spreken met consumptie zouden de speekselsporen een meer willekeurige verspreiding hebben gehad en zijn opgepikt bij het zeer uitgebreide onderzoek (meer dan honderd breed verspreide bemonsteringen) van de blouse.

Commentaar

Dit is in strijd met diverse resultaten van onderzoek op dit gebied. Speekseldruppeltjes hebben een korte dracht o.i.v. de weerstand die ze ondervinden van de lucht, typisch 10 tot 15 cm. Juist omdat de verzoeker dichtbij naast of achter het latere slo stond deponeerde hij het speeksel in een beperkt gebied met een geconcentreerde intensiteit, overeenkomend met het waargenomen sporenpatroon - qua vorm en qua verloop van intensiteit. Daarnaast heeft het NFI geweigerd waargenomen potentiële sporen op de schouderpartij van het achterpand te bemonsteren. Ook had het NFI de kraag naast spoor #10 moeten bemonsteren. Hier hadden ook monsters met een speekseltest kunnen worden onderzocht.

Wederom alles in strijd met het principe van onschuldpresumptie.

Punt 231 slotalinea

231 (..) Naar de hoeveelheid DNA (aantal cellen) dat bij verschillende wijzen van contact (zoals intensief of oppervlakkig contact) wordt overgedragen is nauwelijks wetenschappelijk onderzoek gedaan en kan derhalve ook niet in een getal worden uitgedrukt. In 2004 is gerapporteerd "dat de overdracht van ongeveer 200 cellen niet optreedt bij zakelijke contacten". Met de huidige kennis en ervaring staat het NFI niet achter deze uitspraak. Dit heeft echter geen gevolgen voor de conclusie van het rapport uit 2004. Onverkort is van kracht dat van de bemonsteringen van de blouse bruikbare DNA-profielen zijn verkregen die matchen met het DNA-profiel van de veroordeelde. De kans dat bij een contactspoor voldoende DNA is overgedragen voor het verkrijgen van een dergelijk resultaat is groter van een locatie waar intensief contact heeft plaatsgevonden dan van een locatie waar een oppervlakkig contact heeft plaatsgevonden."

Commentaar

In 2004 was deze constatering cruciaal om een verbinding te leggen tussen de aanwezigheid van DNA van de verzoeker dat op zich geen bewijskracht heeft (vgl. Kloosterman in NFI-rapport 5 december 2003) en geweldshandelingen. Daar tussendoor speelt uiteraard de mogelijkheid van speekseloeverdracht - zie hierboven punt 202. Die mogelijkheid en het gebrek aan benodigd geweld in dat geval blijft in deze fase onbesproken.

De bedoelde constatering wordt niet langer ondersteund, zodat de bodem onder de bewijsvoering Den Bosch is weggevallen. Zonder nader onderzoek ter zitting kan zulks niet gerepareerd worden (wederom).

Punt 238

238. Hierboven liet ik zien dat ook de externe deskundige die in het nadere feitenonderzoek ex artikel 461 Sv is aangezocht, Whitaker, dezelfde opvatting is toegedaan. Het gaat ook hem slechts om de waarneming van biologische sporen, om de locaties, (voor zover mogelijk) de aard en herkomst ervan, niet om de hoeveelheid cellen waaruit die sporen zijn opgebouwd. De discussie over het aantal cellen dat minimaal

1 benodigd is om een DNA-profiel te verkrijgen, raakt dan ook niet de kern van de zaak en
2 doet dus ook niet af aan de conclusies van het NFI en Whitaker.

3 4 Commentaar

5 In de herziening gaat het om de verklaring van Eikelenboom omtrent het aantal cellen dat
6 benodigd is om profielen te verkrijgen en de aantallen cellen die tijdens een niet of wel
7 gewelddadig contact zouden kunnen worden overgedragen. Deze bewijsvoering ligt onder
8 vuur. De nieuwe conclusies van het NFI en van Whitaker waren het Hof niet bekend.

9 10 Punt 240

11 240. De reeks van wetenschappelijke artikelen waarmee de verdediging de mogelijkheid
12 benadrukt dat de DNA-sporen die aan de verzoeker worden toegeschreven bij
13 gelegenheid van oppervlakkig zakelijk contact tot stand zijn gekomen en zich vervolgens
14 over de sporendrager hebben verspreid (relocatie, hier ook 'cross-contaminatie'
15 genoemd), komt erop neer dat de bij de rechter reeds bekende onzekerheden van
16 forensisch bewijs extra worden belicht. De rapportages van het NFI en van Whitaker
17 wijzen uit dat zij bekend zijn met de in die literatuur omschreven fenomenen en dat zij
18 daarmee gepaard gaande onzekerheden bij de evaluatie van het gehele sporenbeeld
19 hebben betrokken. 184

20 21 Commentaar

22 Waaruit valt te concluderen dat de rechter in 2003/4 hiermee bekend was? De opsteller
23 verwijst alleen naar rapportages die na 2004 zijn ontstaan. De claim ten aanzien van de
24 opvattingen van het NFI en Whitaker wordt overigens nergens feitelijk onderbouwd
25 subsidiair is inmiddels alweer achterhaald. Dit valt te bewijzen doordat nergens
26 gerefereerd wordt aan de huidige analyse-methodes, samengevat onder de term
27 continuous analysis.

28 29 Punt 259

30 259. Voor wat betreft onderzoek naar de aard van celmateriaal wijzen Krane & Gilder op
31 de geringe sensitiviteit en geringe specificiteit van de fluorescentie (het 'oplichten') van
32 materiaal onder het licht van een crimescope. 191 De crimescope is niet bedoeld als
33 diagnostisch instrument, maar als hulpmiddel bij forensisch onderzoek, aldus Krane &
34 Gilder. 2.1.8. Dit stemt overeen met de opvatting van Kloosterman en Van der Scheer in
35 hun rapportage van 20 augustus 2015, p. 49:

36
37 *"Het NFI onderschrijft de mogelijkheid dat speeksel van de veroordeelde op de blouse
38 aanwezig kan zijn, ondanks dat geen fluorescentie is waargenomen. De huidige inzichten
39 met betrekking tot de meerwaarde van de crimescope voor het forensisch
40 sporenonderzoek zijn niet anders dan de inzichten uit 2004. Het is een relatief ongevoelige
41 maar niet-destructieve manier om aanwijzingen te vinden voor de aanwezigheid van
42 lichaamsvloeistoffen (sperma, speeksel, zweet, urine) en is daardoor nog steeds een
43 nuttig en veelgebruikt hulpmiddel bij het selecteren van te bemonsteren locaties. Deze
44 methode is evenwel niet geschikt om de aard van het geselecteerde eventuele biologische
45 spoor vast te stellen."*

46 47 Commentaar

48 Ook dit onderdeel geeft aan dat de door het Hof overgenomen opvattingen omtrent de
49 afwezigheid van speeksel in de lichtrode sporen, niet langer door het NFI ondersteund.
50 Dat heeft consequenties voor het arrest, men leze
51 arrest 2.1.7.2:

1 -de in de lichtrode substantie aangetroffen sporen geven bij beschouwing met de
2 crimescope geen indicatie voor de aanwezigheid van lichaamsvloeistoffen zoals sperma,
3 speeksel of zweet, **hetgeen enige steun geeft aan de veronderstelling dat het aldaar**
4 **aangetroffen celmateriaal afkomstig is van huidcellen;**

5 arrest 2.1.9:

6 (..) Dr. De Knijff heeft desgevraagd bevestigd dat bij die sporen de hypothese dat het
7 celmateriaal van **speekseldruppeltjes** afkomstig kan zijn, **niet past**;

8 waaruit uiteindelijk volgt in arrest 2.1.13:

9 Resumerend concludeert het hof dat op de blouse van het slachtoffer verschillende sporen
10 afkomstig van verdachte zijn aangetroffen, dat die sporen consistent zijn met het
11 gepleegde delict **en redelijkerwijze geen andere uitleg toelaten** dan dat deze moeten zijn
12 ontstaan bij het plegen van het delict.

13 Nemen we de mogelijkheid van speekseldepositie serieus, zoals nu mogelijk wordt door
14 de wijziging van inzicht bij het NFI, dan vervalt iedere contra-indicatie tegen de aanname
15 dat het DNA van de verzoeker via speeksel werd overgedragen, men neme ook het
16 commentaar in punt 202 hierbij in aanmerking.

17 **Punt 260**

18 260. In de NFI-rapportages van 30 augustus 2013 en van 20 augustus 2015, beide van
19 Kloosterman en Van der Scheer, speelt de aanname dat bemonsterd DNA-materiaal van
20 de verzoeker afkomstig is van **huidcellen**, géén rol in de evaluatie van het sporenbeeld.

21 Datzelfde geldt voor de rapportage d.d. 2 oktober 2017 van Whitaker. De daarin
22 opgenomen conclusies worden door het hier besproken bezwaar dus niet geraakt.

23 Commentaar

24 **De aangevraagde herziening betreft het arrest van het Hof d.d. 9 februari 2004.** Het gaat
25 daarbij om de aannames die daarin gemaakt zijn op basis van een door het NFI naar
26 voren gebracht scenario.

27 arrest 2.1.6:

28 *Ter zitting van 26 januari 2004 heeft ing. Eikelenboom verklaard dat voor het met behulp*
29 *van genoemde standaardmethoden verkrijgen van **een bruikbaar DNA-profiel van***
30 ***huidcellen minimaal 200 cellen dienen te zijn overgebracht** en dat bij het bedoelde*
31 *zakelijke, oppervlakkige contact in het algemeen minder dan deze hoeveelheid zal worden*
32 *overgedragen. Deze informatie is ter zitting **bevestigd** door de deskundige dr. De Knijff.*

33 arrest 2.1.7.2:

34 -de in de lichtrode substantie aangetroffen sporen geven bij beschouwing met de
35 crimescope geen indicatie voor de aanwezigheid van lichaamsvloeistoffen zoals sperma,
36 speeksel of zweet, **hetgeen enige steun geeft aan de veronderstelling dat het aldaar**
37 **aangetroffen celmateriaal afkomstig is van huidcellen;**

38 Hier wordt weliswaar slechts gesproken van enige steun, maar de combinatie met het
39 afwijzen van andere mogelijke bronnen (met name speeksel zie de punten hierboven)
40 kunnen niet anders dan hebben bijgedragen aan de overtuiging van het Hof, **hetgeen blijkt**
41 **uit de opname van dit artikel in het arrest.**

42 Dat de kwestie huidcellen de rapportages **uit 2013, 2015 en 2017** niet raken heeft geen
43 betekenis.

1 **Punt 261**

2 261. Overigens wijs ik erop dat ingeval een plek op de blouse niet oplicht onder het licht
3 van de crimescope, maar wel wordt bemonsterd, de kans klein is dat juist op *die* locatie
4 het celmateriaal van een speekseldruppeltje wordt verzameld.

5
6 Commentaar

7 Een duistere tekst, waarin een voorwaarde wordt gesteld die overbodig is (niet oplichten).

8 Dit is overigens geen deskundige-oordeel.

9 De kans dat er zomaar ergens speekseldruppeltjes worden verzameld hangt natuurlijk af
10 van de locatie waar men gaat bemonsteren. Is dat bovenaan, dan is die kans a priori
11 groot, is dat onderaan dan is die kans a priori klein. De verzoeker was groter dan het
12 slachtoffer. Zijn DNA-sporen zitten steeds bovenaan de blouse en worden gaandeweg
13 naar omlaag snel zeldzamer en minder sterk.

14
15 **Punt 268**

16 268. Eikelenboom deed op de terechtzitting in de kern genomen twee mededelingen. Die
17 gingen over de locatie van vlek #20 en over de samenstelling van de bemonstering. Vlek
18 #20 was gesitueerd op het gedeelte van de blouse dat zich bij de lijkvinding boven een of
19 meer ribbreuken bevond. Bovendien bevond die vlek zich in de genoemde lichtrode
20 substantie. Daarnaast constateerde Eikelenboom in het piekenprofiel – tegen zijn
21 verwachtingen in – de aanwezigheid van meer DNA van een mannelijke donor dan DNA
22 van de vrouwelijke donor (het slachtoffer); mannelijk DNA ‘overheerste’.

23
24 Commentaar

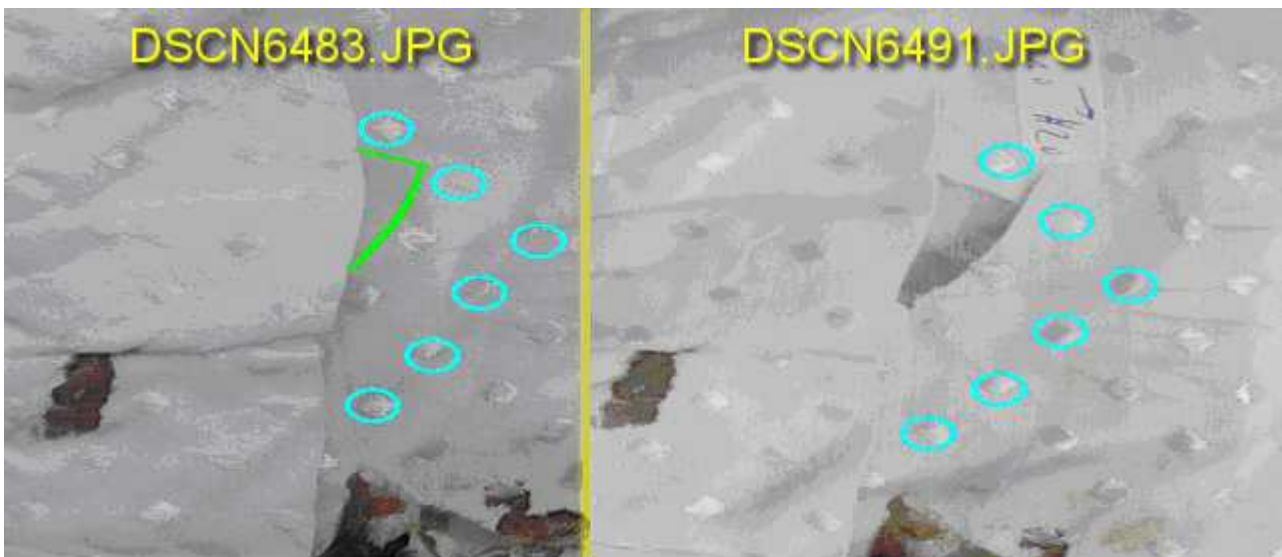
25 **De positie van spoor #20**

26 De positie van de ribbreuken is door de sectiearts impliciet aangepast bij het vrijgeven van
27 zijn handgeschreven aantekeningen (dit is overigens een nieuw gegeven). Daaruit blijkt
28 dat de ribbreuken lopen vanaf rib 3 naar beneden aan beide zijden. In het originele
29 sectierapport bevinden zich twee onderling afwijkende beschrijvingen. De benodigde
30 correctie ligt overigens voor de hand; de bovenste twee ribben zijn verbonden met het
31 niet-beweegbare deel van het borstbeen. Een nadere verklaring van de sectiearts toonde
32 dat de druk die de ribbreuken volgens de sectiearts veroorzaakte werd uitgeoefend op het
33 beweegbare deel van het borstbeen. Dat op zich ondermijnt de redenering vanuit de -
34 veronderstelde - positie van spoor #20. (bijlage xx oriënterend onderzoek).

35 Vlek #20, waarvan de positie niet vaststaat aangezien de beschrijving van de positie in het
36 NFI-rapport 19 januari 2004 (op het rechter voorpand) niet overeenstemt met later
37 gepubliceerde foto's en afbeeldingen, zal zich boven de niet gebroken ribben bevonden
38 hebben. Dat blijkt uit het volgende:

39 de bovenste steekwond bevond zich tussen de ribben 2 en 3. spoor #20 in de latere
40 afbeelding zit circa 2 cm boven de bloeding van de bovenste steekwond, dus conservatief
41 geschat 3 cm boven de steekwond zelf. Ofwel bevindt de veronderstelde locatie van spoor
42 #20 zich dicht in de buurt van rib 1.

43
44 **De aard van spoor #20**

1
2 Op foto DSCN6483.JPG is bijna de helft van spoor #20 op de veronderstelde positie
3 zichtbaar vóór het uitknippen. Er is geen spoor van een lichtrode vlek aanwezig. Daartoe
4 kan onder meer foto DSCN6483.JPG worden vergeleken met de foto DSCN6491.JPG.
5 Gezien punt 269 hecht de AG kennelijk waarde aan deze observaties, reden om ze hier
6 toch onder de loep te nemen. Ook de toevoeging 'tegen zijn verwachtingen in' wijst daar
7 op.
8

9 **punt 269**

10 269. Deze mededelingen worden in dit herzieningsproces *niet* aangevochten. Het gaat
11 thans alleen om het aantal cellen in het DNA-extract van bemonstering #20. Daarover
12 hebben noch Eikelenboom, noch Kloosterman (noch De Knijff) ter terechtzitting van het
13 hof enige uitspraak gedaan. De stelling dat vlek #20 mogelijk is ontstaan onder invloed
14 van een 'aanmerkelijke kracht' die de dader op die locatie heeft uitgeoefend, berust dus
15 niet op het aantal cellen dat in het DNA-extract aanwezig was. Het hof is dan ook niet
16 onjuist voorgelicht.
17

18 Commentaar

19 arrest 2.1.6:

20 *Ter zitting van 26 januari 2004 heeft ing. Eikelenboom verklaard dat voor het met behulp*
21 *van genoemde standaardmethoden verkrijgen van een bruikbaar DNA-profiel van*
22 *huidcellen minimaal 200 cellen dienen te zijn overgebracht en dat bij het bedoelde*
23 *zakelijke, oppervlakkige contact in het algemeen minder dan deze hoeveelheid zal worden*
24 *overgedragen. Deze informatie is ter zitting bevestigd door de deskundige dr. De Knijff.*
25

26 Dit houdt in dat het Hof een indruk voorgeschoteld kreeg om het benodigde celmateriaal.
27

28 arrest 2.1.8:

29 *Het hof onderschrijft de conclusies van ing. Eikelenboom en de daaraan ten grondslag*
30 *liggende motivering en maakt deze tot de zijne.*

31 Deze vaststelling is zeer open geformuleerd. Dit laat de verzoeker de vrijheid te begrijpen
32 dat het Hof hier doelt op de conclusies van ing. Eikelenboom in zijn rapport van 22 januari
33 2004. Deze conclusies moeten gebaseerd zijn op de door E. genomen overwegingen
34 waaronder:

35 *Dr. A. Linacre geeft desgevraagd aan dat minimaal 200 cellen nodig zijn om met*
36 *standaard methoden een DNA-profiel te verkrijgen. De overdracht van deze hoeveelheid*
37 *cellen treedt volgens hem niet op bij zakelijke contacten.*
38

1 Deze bespreking impliceert dat het Hof van deze argumentatie kennis heeft genomen en
2 de daarop gebaseerde conclusies heeft onderschreven.

3 Prof. Dr. Linacre heeft desgevraagd bevestigd dat hij deze stellingname niet van hem
4 komt. Zijn antwoord impliceert het vermoeden van een misverstand (mail van Linacre aan
5 rechercheur KNP d.d. 25 maart 2014), de tekst begint met het citaat van E., zoals dat in
6 vertaling aan Linacre werd voorgelegd:

7
8 *"On request, Dr. A Linacre states, 200 cells are required to obtain a DNA-profile with
9 standard methods." This is a **misunderstanding as 200 cells was equivalent to the optimum
10 amount of starting template.** Decreasing from 200 cells worth of DNA will start to increase
11 the chance of alleles not being generating. In my opinion 190 cells should generate a full
12 profile but 50 pg of DNA is highly unlikely to do so. This is based on my experience of
13 running many DNA profiles. There may be variation of success between laboratories
14 hence access to the operational notes of the NFI might provide useful data.'*

15
16 Blijft staan het punt van de aanmerkelijke kracht, dat door E. werd aangenomen
17 ondersteund door reeds weerlegde gegevens: **de ribbreuken zaten elders en 'er was veel
18 bloed'** klopt ook niet. Voorts:

19 Arrest 2.1.7.7:

20 *Dat hier de mannelijke donor in het mengprofiel overheerst duidt erop dat deze donor
21 **aanmerkelijke kracht** heeft uitgeoefend.*

22
23 Het enige argument zou moeten worden ontleend aan hoge pieken in het profiel van spoor
24 #20, van zowel de aanvrager als van het slachtoffer. En die vinden we daar nu juist NIET.
25 Die vinden we wel in de sporen #7 en #12 (extreme waarden voor het slachtoffer typisch
26 10 tot 20 x zo hoog) maar daaromtrent zien we niets in welke rapportage dan ook.

27 28 **Punt 273**

29 273. Elders in het herzieningsverzoek (hoofdstuk VIII, randnummers 695-699) komt de
30 verdediging op dit onderwerp terug met een aantal 'nabranders', waaronder de op eigen
31 gezag geponeerde stellingen dat bij de door het NFI toegepaste extractiemethode
32 *"nagenoeg de gehele hoeveelheid DNA-materiaal uit het spoor wordt geëxtraheerd",*
33 respectievelijk dat *"de grootst denkbare hoeveelheid biologisch materiaal uit het spoor in
34 het uiteindelijke DNA-concentraat terecht is gekomen"*. De verdediging prijst in dat
35 verband de 'perfecte absorptiekwaliteiten' van katoen/viscose. **Het gaat hier echter niet om
36 absorptie, maar om extractie.** Die is van katoen juist minder. **196** De stof neemt kennelijk
37 makkelijk op, maar laat niet makkelijk los.

38 39 Commentaar

40 Dat is gedeeltelijk onjuist en mist precisie, van beide zijden overigens. Spoor #20 is
41 'bewerkt' met QIAamp. Daarbij wordt gebruik gemaakt van een proces met afwisselend
42 extractie, adsorptie (met een d) en desorptie. Desorptie kan men ook wel betitelen als
43 extractie. De slotzin moet luiden dat QIAamp een hogere opbrengst qua concentratie
44 mogelijk maakt. **Daardoor zijn hier betere profielen te verwachten omdat de facto meer
45 DNA zal worden gekopieerd als met hetzelfde volume wordt gewerkt bij het prepareren
46 van de PCR. Dat wordt overigens aangegeven door wetenschappelijk onderzoek.** De
47 preparatie van de sporen #1 t/m #10 leidt dus tot meer uitval (hier is Chelex gebruikt dat
48 met name bij aanwezigheid van bloed een underperformer is).

49 50 **Punt 281**

51 **281. Krane & Gilder staan overigens geheel alleen in hun opvatting dat niet is komen vast
52 te staan dat het celmateriaal waaruit bemonstering #10 bestaat bloed (van de verzoeker)
53 betreft.** Eikelenboom, Kloosterman, Van der Scheer, Kenny, Linacre, Whitaker¹⁹⁹ en,

1 naar nu ook blijkt, Taylor hebben daar geen twijfel over geuit en achten klaarblijkelijk het
2 positieve resultaat van de tetrabasetest, de kleur van de vlek en de context van de zaak
3 voldoende voor de vaststelling van de aard van het celmateriaal. Het *statement* van Krane
4 & Gilder, dat in essentie enkel alternatieve mogelijkheden opwerpt, leidt op dit punt niet tot
5 enige twijfel.

6 7 Commentaar

8 De AG permitteert zich hier dat onduidelijk blijft welke van de drie mogelijkheden t.w.:

- 9 1. geen bloed
- 10 2. bloed van het slachtoffer
- 11 3. bloed van de verzoeker

12
13 hier nu onder vuur ligt. Daardoor wordt ook niet manifest dat er geen enkele test is
14 uitgevoerd waarmee gediscrimineerd wordt tussen de opties 2 en 3.

15 Het DNA-profiel kan daar niet toe dienen aangezien nu juist ter discussie staat of dat DNA-
16 profiel uit de waargenomen bloedvlek stamt of uit het gehele monster, dat immers veel
17 groter is.

18 De continuous analysis met behulp van DNASTatistX (uitgave van het NFI) geeft aan dat
19 spoor #10 hoogstwaarschijnlijk (LR rond de 300) DNA van het slachtoffer bevat.

20 Aangezien de grootte en intensiteit van het bloedvlekje in verhouding tot het gehele spoor
21 in dezelfde orde van grootte ligt als de verhouding die DNASTatistX meldt tussen de
22 hoeveelheden DNA van slachtoffer en verzoeker ligt het voor de hand dat de DNA van het
23 slachtoffer stamt uit het bloedvlekje. En dat is ook om andere redenen zeer plausibel,
24 zoals verderop zal worden gedemonstreerd.

25 26 Punt 284

27 284. Taylor verwijst naar en vindt steun bij Whitaker, die inderdaad (aarzelend) heeft
28 gerapporteerd:

29 *"Other minor DNA bands have also been observed in each profile [#10 en #42, D.A.] which*
30 *match the reference profile of [slachtoffer]. These DNA bands could represent a trace*
31 *amount of DNA originating from cellular material from her being present in these areas as*
32 *a consequence of her wearing the blouse."*200

33 34 Commentaar

35 In de eerste plaats moet erop worden gewezen dat spoor #42 ook door De Knijff (FLDO)
36 maar nu zonder enige aarzeling als een mengspoor werd gekwalificeerd. Ten tweede – ik
37 val in herhaling – zijn er betere methodes beschikbaar om een dergelijk spoor te
38 analyseren. Die methodes geven aan dat het een mengspoor is van slachtoffer en de
39 verzoeker.

40 Hier wordt een nieuwe invalshoek gepresenteerd, namelijk een achtergrond van DNA door
41 het dragen van de blouse. Die kennis daarover had in 2003/4 door het NFI moeten worden
42 verzameld. Daar kan de AG dus nu niet op terugvallen anders dan alsnog adviseren dit
43 onderzoek – samen met nog veel andere onderzoeksvragen – deel te laten zijn van een
44 nieuwe procesronde.

45 46 Punt 286

47 286. Hoewel er door verschillende deskundigen verschillend over wordt gedacht, laat ik de
48 discussie voor wat die is, want ik meen dat de uitkomst niet van betekenis is voor de
49 bewijsvraag. Wanneer zou moeten worden aangenomen dat celmateriaal van het
50 slachtoffer niet alleen aan bemonstering #42, maar ook aan bemonstering #10 in zeer
51 geringe mate heeft bijgedragen, verandert dat niets aan de evaluatie van het gehele
52 sporenbeeld. De aanwezigheid van celmateriaal van het slachtoffer in bemonsteringen van

1 de blouse die zij heeft gedragen, verrast niet. Waar het om gaat, is de vaststelling dat het
2 in dat spoor aanwezige bloed afkomstig is van de verzoeker. Dat neemt ook Taylor aan.
3 Daarmee vervalt het eerste, op de rapportage van Taylor gebaseerde bezwaar.
4

5 Commentaar

6 Zoals hierboven vastgesteld kan die zekerheid nu juist niet uit de gemeten profielen
7 worden verkregen; integendeel gezien de aangetroffen verhoudingen in het
8 sporenmateriaal en de DNA-uitkomsten.
9

10 **punt 294**

11 294. In novum IV, onder 7.2, randnummers 550-574, wordt de – inderdaad problematische
12 –
13 ‘chain of custody’ van de witte blouse aan de orde gesteld. Op zichzelf is dat niet nieuw in
14 deze zaak. Naar aanleiding van bewijsverweren heeft het hof zich hierover uitgelaten in
15 het bestreden arrest en ook in de eerder afgewezen herzieningsaanvraag zijn
16 bedenkingen tegen de chain of custody van de witte blouse te berde gebracht. De
17 verdediging beroept zich thans echter op gegevens die pas ná de in 2008 afgewezen
18 herzieningsaanvraag zijn opgekomen en waarmee het hof (in 2004) en de Hoge Raad (in
19 2008) dus niet bekend konden zijn.
20

21 Commentaar

22 De AG verzuimt hier te vermelden dat het Hof de mogelijkheid van contaminatie
23 categorisch heeft afgewezen:
24

25 arrest 2.2.10:

26 Uit hetgeen het hof eerder heeft overwogen, blijkt dat weliswaar, in strijd met art. 23 van
27 het Besluit DNA-onderzoeken (1994) de verpakking van blouse S12 niet meteen is
28 voorzien van een identiteitszegel, maar tevens dat niet aannemelijk is geworden dat
29 contaminatie heeft plaatsgehad.
30

31 **punt 306**

32 306. Na een inleiding, randnummers 600-604, bespreekt de verdediging twee
33 onderwerpen separaat:
34

35 (1). Het sporenbeeld is – door cross-contaminatie – aantoonbaar aangetast (besproken
36 onder 7.4.1, randnummers 605-617). Dat het sporenbeeld op de blouse aantoonbaar is
37 aangetast, volgt volgens de verdediging uit NFI-rapportages van ing. Van der Scheer²⁰⁵
38 en van dr. ing. Geradts²⁰⁶ uit 2006, alsook uit het CCT-rapport van 3 mei 2022.²⁰⁷
39 (..)
40

41 Commentaar

42 Het tweede deel laat ik voor wat het is. Immers is via de genoemde rapporten komen vast
43 te staan dat er zodanige contaminatie is opgetreden dat er in het sporenbeeld zichtbare
44 wijzigingen zijn opgetreden. Dat houdt tevens in dat het niet valt uit te sluiten dat er ook
45 onzichtbare wijzigingen zijn opgetreden en wel

- 46 → zichtbare sporen zijn overgedragen naar posities die buiten zicht vielen, zoals de
- 47 kraag
- 48 → onzichtbare sporen zoals DNA-sporen werden overgedragen.
49

50 **Punt 307**

51 307. Het onder (1) samengevatte betoog van de verdediging brengt mij tot het volgende.

1 Niet in debat is dat er verschillen zichtbaar zijn tussen het beeld van de bloedsporen op de
2 blouse zoals afgebeeld op foto's genomen op de pd, in het mortuarium en bij de sectie.210
3 Dat het sporenbeeld daarmee ook is 'aangetast' en onbruikbaar is voor evaluatie, kan uit
4 het voorgaande echter niet worden afgeleid.

5 6 Commentaar

7 Zie het gestelde onder 306. Het is uiteraard niet de taak van de verzoeker datgene dat
8 plausibel is ook te bewijzen. Mogelijk is niet in beschouwing genomen dat het NFI in 2006
9 geen enkele moeite had bijna honderd kleine bloedsporen te verzamelen voor DNA-
10 analyse. Bijna steeds van het type dat nu als contaminaties is aangeduid. Waarvan een
11 groot aantal bij nadere beschouwing inderdaad niet op de plaats delict zichtbaar zijn,
12 terwijl dat wel had gemoeten.

13 14 **Punt 308**

15 308. Hierover gaat onder meer de volgende passage uit het NFI-rapport van 20 augustus
16 2015 van Kloosterman en Van der Scheer (p. 25), met als voorbeeld het 'nieuwe'
17 bloedspoor #29:

18
19 *"Zoals in het NFI-rapport van 18 mei 2006 is geconstateerd, is het bloedspoor #29 op het*
20 *rechtervoorwand van de blouse niet zichtbaar op de foto DSCNOO11.jpg die is genomen*
21 *op de plaats delict. Dit betekent dat dit bloedspoor na het maken van de genoemde foto op*
22 *de blouse is ontstaan. Het DNA-profiel van dit bloedspoor matcht met het DNA-profiel van*
23 *het slachtoffer. Het slachtoffer is gekleed vervoerd naar het mortuarium en vervolgens*
24 *naar Rijswijk voor de gerechtelijke sectie. Tijdens een dergelijk transport en beweging van*
25 *een slachtoffer is het mogelijk dat vloeibaar bloed en lichaamsvloeistoffen van dat*
26 *slachtoffer vrijkomen en daardoor op kleding terecht kunnen komen. De open*
27 *verwondingen bij het slachtoffer vormen hier een bron van het de novo ontstane*
28 *bloedspoor. Ook bij het ontkleden van het slachtoffer kan het de novo bloedspoor #29*
29 *door het vrijgekomen bloed zijn ontstaan. Dit geldt eveneens voor de de novo ontstane*
30 *verdunde bloedsporen op de linkerzijde van de kragen.*

31
32 *Van de achterzijde van het slachtoffer zijn geen foto's op de plaats delict of voorafgaand*
33 *aan de gerechtelijke sectie gemaakt. Daarom kan niet worden geverifieerd of bloedspoor*
34 *#10 al dan niet in de kraag van de blouse aanwezig was ten tijde van het aantreffen van*
35 *het slachtoffer.*

36
37 *De verdediging suggereert dat dit spoor pas na het delict is ontstaan. Indien bloedspoor*
38 *#10 aanvankelijk niet op de blouse aanwezig is geweest, maar hierop na het delict terecht*
39 *is gekomen, kan dit alleen als een bron van vloeibaar bloed van de veroordeelde*
40 *aanwezig is geweest. Deze bron van vloeibaar bloed zou zich dan hebben moeten*
41 *bevinden op de blouse of op items waarmee de blouse na het delict fysiek contact heeft*
42 *gehad. Omdat hiervoor geen enkele aanwijzing is gevonden, wordt een door de*
43 *verdediging gesuggereerd overdrachtsmechanisme na het delict zeer onwaarschijnlijk*
44 *geacht."*

45 46 Commentaar

47 **Allereerst is het vreemd dat er verdund bloed uit open wonden kan stromen.** Doorgaans is
48 later opgeleverd bloed juist ingedikt.

49 Voorts wordt miskend dat op de plaats delict een bloedspoor zichtbaar is bij de onderste
50 steekwond, dat op een foto gemaakt in het mortuarium ineens veel groter is geworden.
51 Een vergelijking van beide foto's maakt duidelijk dat dit spoor eerst in een vouw van de
52 blouse zat en later niet meer, dus open kwam te liggen. Het begeleidende commentaar

1 van de technische recherche, dat werd aangetroffen op een CD maar nooit werd
2 gepubliceerd in een PV maakt duidelijk dat de bedoelde vouw had klem gezeten in een
3 steekwond. De bron van bloed en andere substanties is derhalve niet eenduidig vast te
4 stellen.

5
6 Het meest opmerkelijk is nog de verklaring rond spoor #10. Hierin wordt miskend dat er
7 aanwijzingen(punt 281, 284) zijn dat het bloed van spoor #10 van het slachtoffer is en op
8 soortgelijke wijze werd overgedragen als de andere wel zichtbare sporen. Juist onder die
9 aanname vallen alle puzzelstukjes op hun plaats.

10
11 Tenslotte dient nog te worden vastgesteld dat #29 op de blouse voorkomt terwijl het slo
12 gekleed op de sectietafel ligt (DSCN0060).

13 14 **Punt 318 (slot)**

15 318. Op basis van een en ander concludeert het CCT over de blouse als volgt (p. 56-57):
16 *(..) Alle voorgaande bevindingen in beschouwing genomen maakt duidelijk dat het*
17 *(sporen)beeld op de blouse aanzienlijk veranderd kan zijn ten opzichte van de situatie*
18 *zoals die is aangetroffen op de pd. Bij elk volgend onderzoek dat met de blouse wordt*
19 *uitgevoerd dient men bij de interpretatie van resultaten rekening te houden met de*
20 *mogelijke oorzaken van dit veranderde beeld en wat dit kan betekenen.”212*

21 22 Commentaar

23 Dat volgende onderzoek wil de AG met zijn conclusie nu juist blokkeren.

24 25 **Punt 320**

26 *De bespreking van de door het CCT als “laag” beoordeelde criminalistische waarde van de*
27 *blouse*

28 320. De DNA-deskundigen en sporenonderzoekers Kloosterman, Whittaker en van der
29 Scheer hebben evenwel de criminalistische waarde van de blouse *niet* als zodanig
30 gekwalificeerd. Zij kunnen op basis van hun expertise omstandigheden belichten die naar
31 hun oordeel bij de evaluatie van het sporenbeeld moeten worden betrokken. De door het
32 CCT geschetste risicofactoren voor contaminatie en relocatie van sporenmateriaal kunnen
33 bij de evaluatie van het sporenbeeld op de blouse in aanmerking worden genomen. Het
34 CCT merkt bijvoorbeeld op dat “*er een aanzienlijke kans aanwezig [is] dat deze blouse*
35 *sporen van de dader bevat*”. De witte blouse is in deze zaak op zeer veel locaties
36 bemonsterd. Het betrof een “*comprehensive examination*”, aldus de Engelse DNA-
37 deskundige Linacre (die in 2007 de DNA-onderzoeken van het NFI heeft gereviewd).

38 *Niettemin komen alle geïdentificeerde DNAkenmerken overeen met de autosomale c.q. Y-*
39 *chromosomale DNA-kenmerken van het slachtoffer en/of de verzoeker. Er zijn geen*
40 *aanwijzingen dat zich in de bemonsteringen celmateriaal van een derde bevindt. Dat laat*
41 *zich slecht rijmen met contaminatie.*

42 43 Commentaar

44 Waar het CCT rapport duidelijk om draait is de zekerheid dat sporen van het ene deel van
45 de blouse naar een ander deel van de blouse werden verplaatst en de daaruit
46 voortvloeiende mogelijkheid dat sporen werden verplaatst naar locaties die op de plaats
47 delict niet zichtbaar waren.

48 *De sporen waarop het Hof zijn oordeel baseerde - via de NFI-rapportage van 22 januari*
49 *2004 - waren alle op de plaats delict niet zichtbaar: #9, #10, #19 en #20. Ook het latere*
50 *spoor dat in 2006 werd aangetroffen en als spoor van de verzoeker werd gekenschetst ,*
51 *spoor #42, bevindt zich op een dergelijke locatie.*

1 Ook van de lichtrode vlekken als zodanig kan niet worden ontkend dat contaminatie tot de
2 mogelijkheden behoort. Zo wordt spoor #73 (uit het onderzoek van 2006) aangetroffen in
3 een lichtrode vlek, die blijkens een vergelijking van de blouse op de plaats delict, in het
4 mortuarium en bij het NFI er pas na het verblijf in het mortuarium is bijgekomen. Zoals al
5 gesteld zijn de lichtrode vlekken geassocieerd met de sporen #9, #19 en #20 op de plaats
6 delict niet zichtbaar. In punt 268 is al gedemonstreerd dat dit ook geldt voor het grootste
7 deel van spoor #20. In de NFI-rapportage van 5 december 2003 heeft Kloosterman
8 gesteld dat alle sporen voor bemonstering werden gefotografeerd. Het heeft er alle schijn
9 van dat dit niet correct is.

10 Punt 321

11 321. Bij het optreden van 'cross-contaminatie' zou een meer willekeurige verspreiding van
12 de
13 sporen van de verzoeker op de blouse worden verwacht. Het ontstaan van de bloedsporen
14 #10 en #42 vergt bovendien een bron van vloeibaar bloed van de verzoeker. Het door de
15 verdediging geschetste mechanisme van 'cross-contaminatie' dan wel contaminatie biedt
16 voor die sporen en het gehele sporenbeeld geen afdoende verklaring.

17 Commentaar

18 De bedoelde contaminatie heeft een willekeurige verspreiding van sporen van het
19 slachtoffer veroorzaakt, ook naar locaties waar zich al sporen van de verzoeker bevonden.
20 De opgetreden vermenging van sporen is hiervan het gevolg.

21 Dit is een herhaling van punt 3008 met dezelfde weerlegging: nergens is onafhankelijk van
22 het aantreffen van DNA van de verzoeker in de naaste omgeving van spoor #10
23 aangetoond dat de bloedvlek in spoor #10 bloed van de verzoeker bevat. Op basis van de
24 uitgevoerde onderzoeken kan dat ook helemaal niet. Waarom er geen onderzoeken zijn
25 uitgevoerd om dit bezwaar te ondervangen – controle-onderzoeken rond spoor #10 met
26 name blijft een raadsel.

27 Overigens is er al jaren een analysemethode beschikbaar om meer zekerheid over spoor
28 #10 te verkrijgen: MPS. Ook die mogelijkheid werd volstrekt genegeerd.

29 Punt 326

30 326. Bij rapportage van 20 augustus 2015 concludeerden prof. dr. Kloosterman en ing.
31 Van der Scheer:

32 *"Wanneer het volledige sporenbeeld wordt beschouwd in het licht van deze hypothesen
33 [DNA-hypothese I en DNA-hypothese II, D.A.] zijn de meest onderscheidende
34 onderzoeksresultaten:*

- 35 1. Twee bloedsporen die van de veroordeelde afkomstig kunnen zijn en zich bevinden op
36 de kragen aan de achterzijde van de blouse.
- 37 2. Het Y-chromosomale DNA dat van de veroordeelde afkomstig kan zijn en zich bevindt
38 in de bemonsteringen van de nagels van beide handen van het slachtoffer.
- 39 3. De aanwezigheid van celmateriaal dat van de veroordeelde afkomstig kan zijn in onder
40 meer de bemonsterde locaties van de lichtrode vlekken.
- 41 4. Er zijn geen aanwijzingen op de aanwezigheid van (Y-chromosomaal) DNA van een
42 ander dan het slachtoffer en de veroordeelde op de blouse en in de bemonsteringen van
43 de nagels.

44 *De gecombineerde onderzoeksresultaten zijn zeer veel waarschijnlijker onder de
45 hypothese dat de veroordeelde de gewelddadige handelingen heeft uitgevoerd dan onder
46 de hypothese dat de veroordeelde alleen een zakelijk contact heeft gehad met het
47 slachtoffer (en dat daarmee een ander de gewelddadige handelingen heeft uitgevoerd)."*

1 Commentaar

2 Deze rapportage verscheen voor het rapport van het CCT en verliest daardoor in waarde,
3 zoals de mogelijkheid van vermenging van sporen.

4 [1]Zelfs deze rapportage houdt er al rekening mee dat niet is aangetoond dat de
5 bloedsporen genoemd van d verzoeker zijn.

6 [2]De hoeveelheden Y-chromosomaal DNA zijn dermate gering dat zij via tertiaire
7 overdracht bij het aan- en uittrekken van de blouse kunnen zijn overgedragen. Geen van
8 de profielen komt significant boven de 50%. Van die omstandigheid lees ik nergens iets.

9 [3]De hier bedoelde vlekken zijn merendeels niet herkenbaar op de plaats delict en in een
10 geval ook niet herkenbaar op de NFI-foto's op de locatie dat dat wel had moeten zijn. Een
11 van die vlekken – niet bemonsterd maar wel herkenbaar als lichtrood – is bewijsbaar pas
12 later op de blouse gedeponereerd.

13

14 **Punt 329**

15 329. Het hof doet dat in essentie wél. De vaststellingen van het hof luiden, ik herhaal:
16 *(c1) op de blouse die het slachtoffer bij de lijkvinding droeg zijn verschillende sporen*
17 *afkomstig van de verzoeker aangetroffen;*

18 *(c2) die sporen zijn consistent met het gepleegde delict;*

19 *(c3) die sporen laten redelijkerwijze geen andere uitleg toe dan dat deze zijn ontstaan bij*
20 *het plegen van het delict.*

21

22 Commentaar

23 En daarmee heeft het Hof ongelijk op punt c3.

24 Uit het aantreffen van DNA-sporen van het slachtoffer in alle sporen van de verzoeker
25 volgt dat de aanname dat sporen van het slachtoffer op die plaatsen zijn vermengd met
26 die van de verzoeker door het aangetoonde optreden van contaminatie onweerlegbaar is.
27 Het Hof had geen kennis aan die contaminatie en is volgens het arrest uitgegaan van de
28 veronderstelling dat deze niet was opgetreden.

29 Er is derhalve sprake van een nieuw gegeven met een doorslaggevende betekenis.

30

31 **Punt 330**

32 330. Het springende punt is de derde vaststelling, (c3). Laten de aan de verzoeker
33 toegeschreven sporen, zoals het hof overwoog, 'redelijkerwijze geen andere uitleg toe'
34 dan dat deze zijn ontstaan bij het begaan van het delict? De vraag is dus of de conclusies
35 van het NFI en van Whitaker voor deze derde vaststelling voldoende basis geven.

36

37 Commentaar

38 Zoals al aangegeven in het commentaar van 326 hadden deze commentatoren in 2015
39 niet de beschikking over het CCT-verslag. De na 330 volgende discussie heeft geen zin.